

**Til danske baptistmenigheder:
Om homoseksuelles plads i menigheden**

**Oplæg til samtale i de lokale menigheder
om
et aktuelt etisk problem**

Teologisk Forum – 2012
En arbejdsgruppe i BaptistKirken

Til danske baptistmenigheder – om homoseksuelles plads i menigheden

Oplæg til samtale i de lokale menigheder om et aktuelt etisk problem – Teologisk Forum, 2012

1. Indledende perspektiver	Side 3
1.1. Bibelsk etik og nutidig kristen etik	
1.2. Sproglige definitioner	
1.3. Hvad er homofili – livsvilkår eller synd?	
1.4. Sammenfatning	
2. Ægteskab og partnerskab i det danske samfund i dag	Side 6
2.1. Viet, velsignet eller registreret	
2.2. Ægteskabet	
2.3. Registreret partnerskab	
2.4. Homoseksualitet og dansk lovgivning	
2.5. Sammenfatning	
3. Ægteskab og partnerskab i andre kirker og trossamfund i dag	Side 8
3.1. Danske frikirker	
3.2. Folkekirken og Den romersk-katolske Kirke	
3.3. International baptisme	
3.4. Enkelte andre trossamfund	
3.5. Sammenfatning	
4. Hvad siger de relevante bibelske tekster	Side 12
4.1. Det gamle Testaments tekster	
4.2. Det nye Testaments tekster	
4.3. Seksualitet i Det gamle Testamente	
4.4. Bibelsk etik og nutidig etik	
4.5. Sammenfatning	
5. Den kirkelige traditions syn på homoseksualitet	Side 19
5.1. Den romersk katolske tradition	
5.2. Den protestantiske tradition	
5.3. Den baptistiske tradition	
5.4. Sammenfatning	
6. Registreret partnerskab – i kirkeligt regi med civilretlig gyldighed?	Side 21
6.1. Vielse, velsignelse og registreret partnerskab	
6.2. Trekløver-modellen	
6.3. En-vejs-modellen	
6.4. Sammenfatning	
7. Guds velsignelse og registreret partnerskab	Side 23
7.1. Hvad indebærer Guds velsignelse	
7.2. Velsignelse og kirkelige handlinger	
7.3. Velsignelse og registreret partnerskab	
7.4. Til overvejelse	
7.5. Sammenfatning	
8. Hvordan bør vi som menighed forholde os til homoseksuelle?	Side 26
8.1. Sjælesørgeriske aspekter	
8.2. Menighedsforståelse	
8.3. Medlemskab og lederansvar	
8.4. De homoseksuelle som udfordring til menigheden	
8.5. Andre aspekter, der bør overvejes	
8.6. Sammenfatning	
9. At leve med kvalificeret etisk uenighed	Side 32
9.1. Bibelske påmindelser	
9.2. Fælles tro, flere etiske holdninger	
9.3. Sammenfatning	
10. Spørgsmål til gruppesamtale i menigheden	Side 33
11. Litteraturliste	Side 35

1. Indledende perspektiver

I de senere år er der kommet mere og mere fokus på spørgsmålet om kirkens forhold til homoseksualitet. I Folkekirken indførte et flertal af biskopperne for nogle år siden et ritual til velsignelse af homoseksuelle par, der indgår *registreret partnerskab*. Med regeringsskiftet i 2011 blev spørgsmålet igen aktuelt, idet Minister for Ligestilling og Kirke, Manu Sareen, ønsker at give medlemmer af Folkekirken – uanset deres seksuelle orientering – mulighed for at blive viet i kirken. Lovforslaget blev fremsat i januar 2012 og er sendt i høring.

Teologisk Forum, der er en arbejdsgruppe i BaptistKirken, tilbyder hermed menighederne et oplæg til samtale om homofili og homoseksualitet. Én årsag er, at ministeriet også har spurgt os – som anerkendt trossamfund med myndighed til at foretage vielser med borgerlig gyldighed – om vores holdning til lovforslaget. En anden årsag handler om sjælesorg, nemlig hvordan vi som menigheder håndterer, at der er medlemmer eller kommende medlemmer af menigheden, der forstår sig som homoseksuelle. En tredje årsag er, at kristne menigheder naturligvis bør overveje de etiske spørgsmål, der er aktuelle i deres tid.

Samtalen om homoseksualitet er svær og vækker stærke følelser. Dels hos dem, der mener, at spørgsmålet er meget enkelt, fordi homoseksualitet må afvises som en syndig form for seksualitet, som mennesker må vende sig fra. Dels – og måske i højere grad – hos medkristne, der har kæmpet i årevis med deres personlige identitet og som har erfaret stor ensomhed på grund af deres seksuelle orientering.

Her er vi allerede ved sagens kerne. Som vi skal se i det følgende, er der ingen bibelske tekster, der legitimerer homoseksualitet. Både Det gamle og Det nye Testamente omtaler entydigt homoseksualitet som et udtryk for synd. Samtidig er det tydeligt, at ingen af skriftstederne handler om det, vi i dag ville kalde at have en *homoseksuel identitet*, altså at et menneske *er* homoseksuel – med den samme stærke dragning mod sit eget køn, som den heteroseksuelle har mod det modsatte køn.

Det er afgørende for, hvordan vi går til dette spørgsmål, herunder hvordan vi tolker de bibelske tekster, om vi arbejder ud fra den forudsætning, at der findes mennesker, der *er* homoseksuelle, og at det derfor er et *livsvilkår*, eller om vi arbejder ud fra den forudsætning, at homoseksualitet er en *synd*, som mennesker må omvende sig fra eller hjælpes ud af. For begge udgangspunkter gælder det derefter at afgøre, hvordan vi bør handle i forhold til den homoseksuelle.

Det er *Teologisk Forums* holdning, at kirkens første svar til homoseksuelle bør være støtte og nærvær. Gud elsker alle mennesker, også den homoseksuelle. Alt for ofte har kirken mødt mennesker med fordømmelse frem for hjælp og støtte. Det er måske en af årsagerne til, at kristne, der forstår sig som homoseksuelle, ofte søger bort fra kirken.

Det er også vores holdning – og gennemgangen af de bibelske tekster vil vise – at homoseksualitet ikke er en 'særlig' form for synd. Homoseksualitet nævnes som regel i samme åndedrag som fx griskhed, sladder, uretfærdighed, løgn, hovmod, undertrykkelse af den fattige osv. Kirken har ofte haft en tendens til at fremhæve det seksuelle område som 'det værste', mens vi har set gennem fingre med både grådighed, løgn, uretfærdighed og meget andet – midt i vores menigheder.

Når dette er sagt, er spørgsmålet fortsat, hvordan menigheden og den enkelte håndterer dette. Det er nemlig ikke hermed sagt, at så kan kirken uden videre godkende samliv mellem homoseksuelle. Her findes

et spektrum af synspunkter – rækkende fra, at den homoseksuelle må leve i afholdenhed, til en fuld accept af, at homoseksuelle kan indgå ægteskab på lige fod med heteroseksuelle.

Forudsætningen for de overvejelser, der følger, er, at vi her forholder os til spørgsmålet, hvorvidt det er i overensstemmelse med kristen etik, at homoseksuelle kan udleve deres seksualitet i et monogamt forhold, der – hvad tryghed og troskab angår – kan sammenlignes med et ægteskab mellem mand og kvinde. Da et ægtepar i forbindelse med deres vielse modtager Guds velsignelse, inddrager vi også her spørgsmålet, hvorvidt Guds velsignelse bør anvendes i forbindelse med stiftelsen af et homofilt, monogamt parforhold.

Disse spørgsmål kan *Teologisk Forum* ikke besvare på menighedernes vegne. Vores opgave er at klarlægge nogle forudsætninger og belyse spørgsmålene bibelsk, historisk og teologisk – i et forsøg på at kvalificere vores aktuelle samtale i de lokale menigheder og i fællesskabet i BaptistKirken.

1.1. Bibelsk etik og nutidig kristen etik

Etik handler om den måde, vi lever på. *Kristen etik* handler om de livsformer, der følger af menneskers tro på evangeliet – de livsmønstre, der kommer i spil, hvor mennesker bekender troen på Den treenige Gud som Skaber, Frelser og Fornyer. Men kristen etik er ikke blot bundet til denne tro. Den udfolder sig altid i kulturer, der er bundet til tid og sted. Når vi taler om *bibelsk etik*, må vi derfor præcisere, om vi taler om etik hos Israels folk på Moses' tid, om disciplenes etik på Jesu tid eller om de første kristne menigheders etik på Paulus' tid. – Det kommer vi tilbage til i afsnittet, hvor vi arbejder med de relevante bibelske tekster.

Men *nutidig* kristen etik bygger ikke kun på de bibelske tekster. Kristen etik *i vor tid* er også farvet af den kirkelige tradition, vi hører hjemme i. Derfor er der forskel på, om vi i dag taler om kristen etik i Folkekirken eller i Pinsekirken, i Metodistkirken eller i Den katolske Kirke – eller på den baggrund, der er vores blandt baptister. I en kvalificeret samtale blandt kristne må vi lytte til andre, der er blevet kristne med en anden historie end vores. En *nutidig* kristen etik har flere historiske rødder – både i de forskellige bibelske skrifter og i kirkens mangfoldige traditioner. Derfor lytter vi også til den indsigt, som andre kristne er præget af.

Nutidig kristen etik påvirkes også af andre faktorer. Som kristne lever vi i samspil med det samfund, vi ønsker at tjene som kirke. Vores etik er altid farvet af den kulturelle sammenhæng, vi lever i. Det er ikke altid let at se – og ofte regner vi ikke med det. I disse år bliver det tydeligt for os. Baptister, der kommer til os fra fx Burma, Vietnam og Rwanda, har forskellige etiske livsmønstre, som vi må respektere som deres baptistiske tradition – på samme måde som de må være åbne overfor den samtale om nutidig, kristen etik, der er præget af 'vores baptisme', der har rødder i en dansk sammenhæng. Vi må lytte til hinanden og prøve at forstå, hvorfor vi har forskellige former for *nutidig* baptistisk etik i en global verden.

Etik handler om 'det gode liv'. Det har vi som kristne ikke patent på. I vor tid sidder mange inde med stor viden, som vi må inddrage i vores forsøg på at formulere en *aktuel* kristen etik om fx homoseksualitet. At tro på Gud som Skaber medfører, at vi er åbne overfor den indsigt, som videnskaben i dag fremlægger. Derfor lytter vi til forskningen, hvis den afslører viden, som kristne ikke kendte til i tidligere generationer.

Alt dette må med, hver gang vi som kristne forsøger at tage stilling til aktuelle etiske spørgsmål. Samtidigt må vi være åbne overfor den mulighed, at vi ikke kan blive indbyrdes enige – heller ikke om det etiske spørgsmål, vi her arbejder med. Hvordan vi bør forholde os i en sådan situation, kommer vi også ind på.

1.2. Sproglige definitioner

Vi begynder med nogle sproglige definitioner, der er vigtige for en samtale om homofili-spørgsmålet. 'Homofili' betyder 'kærlighed mellem to af samme køn'. Homoseksualitet betyder altså 'seksualitet mellem to af samme køn'. 'Hetero' betyder 'andet'. Heteroseksualitet defineres altså som 'seksualitet mellem det ene og det andet køn', dvs. mellem mand og kvinde.

1.3. Hvad er homofili – livsvilkår eller synd?

Homofili har i de senere år vist sig at være et af de mest omdiskuterede emner inden for kristen etik. Det skyldes blandt andet, at der ikke er enighed om, hvad der gør en person homoseksuel.

Er homofili en del af vores natur – altså et vilkår, en genetisk udrustning – eller er det et fænomen, der skyldes miljø og opvækst? Fagkundskaben er ikke enig. Det er fremdeles et mysterium, hvad der forårsager homoseksualitet. Årsagerne kan være genetiske og hormonale eller psykologiske og familiære. Men blandt forskerne hersker der stor enighed om, at den homoseksuelle disposition grundlægges i et barns første måneder, hvis ikke den er medfødt.

Homoseksualitet i kristent regi bliver anskuet ud fra to forskellige teologiske synsvinkler – som menneskers synd eller som et livsvilkår.

Bag synspunktet, at *homoseksualitet er synd* står en massiv kirkelig tradition. Fra efterbibelsk tid til midten af 1900-tallet har en ganske ensartet kirkelig-teologisk tradition tolket homoseksualitet som synd eller som sygdom (mentalt), handicap eller invaliditet (i kønskirtlerne), hvorfra mennesker kan frelses eller helbredes som et tegn på, at Guds riges kræfter er virksomme.

Er udgangspunktet, at homoseksualitet er en *synd, som vi kan frelses fra*, er det en glædelig begivenhed, når denne udfrielse sker. Men sker den ikke, må vi fastholde, at selv om homoseksuel praksis er en udtryksform, der falder uden for Guds vilje, er homoseksuelle – som mennesker – skabt i Guds billede, og derfor har de præcis den samme værdi som alle andre mennesker.

Det har den etiske konsekvens, at vi som kristne menigheder altid bør vise kærlighed og imødekommenhed overfor homoseksuelle, men det indebærer ikke i sig selv en accept af homoseksuel praksis.

Andre tager udgangspunkt i den opfattelse, at *homofili er et livsvilkår*. Det er en 'disposition' – biologisk eller sociologisk – som betyder, at det er naturligt at elske mennesker af samme køn som en selv og integrere seksualitet og kærlighed på den måde. Vi taler om en biologisk drift, som i sig selv er etisk neutral. Denne drift kan ingen af os ustraffet ignorere eller fortrænge, men vi kan forme seksualdriften på mange måder. Det gælder både for hetero- og homoseksuelle.

Hvis homofili er *et livsvilkår*, bliver spørgsmålet, hvordan homofile bør leve med dette vilkår. Er det muligt at udleve homoseksualiteten i praksis – i et registreret partnerskab, det vil sige i et kærlighedsforhold med én partner – eller skal den homoseksuelle leve i seksuel afholdenhed?

Hvis vi svarer positivt på det sidste spørgsmål, mener nogle, at vi forråder den homoseksuelle i dennes identitetskamp. Ved at fordømme den seksuelle drift mod mennesker af samme køn bliver vi medskyldige i psykisk ødelæggelse og i værste fald selvmord, med mindre vi formår at rumme den homoseksuelle i vore relationer. Svarer vi positivt, at det er muligt at udleve homoseksualiteten i praksis i et kærlighedsforhold med én partner, må vi overveje muligheden af at give en kirkelig velsignelse af dette forhold.

1.4. Sammenfatning

Af ovenstående fremgår, at der i dag ikke er enighed om, hvilket udgangspunkt vi som kristne bør tage, når vi skal forstå, hvad homofili er – og derpå udforme en nutidig kristen etik om homofile, der udlever deres seksualitet i et monogamt forhold, der er præget af troskab og tryghed.

2. Ægteskab og partnerskab i det danske samfund i dag

I dette afsnit vil vi se på de holdninger, der i dag er til homofili og homoseksualitet i den kultur, vi lever i – og hvad det har af betydning for den lovgivning, som Folketinget vedtager som gældende dansk lov.

2.1. Viet, velsignet eller registreret

Homoseksuelle skal i dag på borgmesterkontoret, hvis de ønsker at blive registreret som partnere. De kan ikke blive viet hverken i Folkekirken eller i andre kristne trossamfund herhjemme. Det er muligheden for det sidste, der er indskrevet i det lovforslag, som blev sendt i høring i januar 2012.

Loven om *registreret partnerskab* trådte i kraft i 1989. I 2005 indførte Folkekirken biskopper et vejledende velsignelsesritual for homofile par. Det betyder, at homoseksuelle par kan velsignes ved en gudstjenestelig markering, men denne handling har ikke juridisk gyldighed.

Registreret partnerskab er ikke et ægteskab. Der er forskel, fx i forhold til forældremyndighed, men også den juridiske definition af ægteskab og registreret partnerskab er forskellig. Ægteskab indgås mellem to personer af forskelligt køn. Registreret partnerskab indgås mellem to personer af samme køn. I øjeblikket diskuteres det, hvad en evt. ny praksis kommer til at betyde sprogligt – kan registrerede parterne kaldes ægtefolk på samme måde, som det sker via det gældende vielsesritual for mand og kvinde?

2.2. Ægteskabet

I de første kristne menigheder var et ægteskab ikke knyttet til en kirkelig handling, men det var – som i kulturen omkring menighederne – en aftale mellem de to ægtefæller, i praksis deres respektive familier. Ægteskabet fandt sin begrundelse i de bibelske fortællinger herom. Indholdet i ægteskabet skulle afspejle den troskab og tryghed, der hentede sit forbillede i Guds pagt med kirken. I denne sammenhæng handlede ægteskabet om at videreføre slægten. Det forblev det konstante, mens rammen herom – stiftelsen af ægtepagten – har varieret gennem tiden.

I Bibelen finder vi ikke nogen tekst, der bekræfter, at en præst skal medvirke ved et ægteskabs indgåelse. Dog skriver kirkefaderen Ignatius i det 2. århundrede, at det rigtige ville være, om en biskop medvirkede.

Men det almindelige i oldkirken og frem til og med middelalderen har været, at de to parter trosskabsløfte var det juridisk bindende. Dernæst blev bruden overdraget til brudgommen, og ægteskabet blev indgået uden en præsts medvirken.

Efterhånden indførtes den skik, at der efter vielsen kunne holdes en såkaldt brudemesse, hvor parret blev velsignet. Ved denne messe tilkendegav ægteparret nu offentligt deres troskabsløfte. Da Den romersk-katolske Kirke definerede ægteskabet som 'et sakramente' (i 1274), betød det, at det er brud og brudgom, der stifter sakramentet gennem deres 'Ja' til hinanden. Det er altså ikke kirkens velsignelse, formidlet evt. af præsten, der gør ægteskabet helligt.

Martin Luther ville ved reformationen forsat skelne mellem det verdslige og det kirkelige. Han foreslog, at selve vielsen med parrets offentlige 'Ja' til hinanden, skal foregå uden for kirkens dør. Hermed markeres, at ægteskabet er en ordning, som hører til det, Gud har skabt, ligesom Gud også – ifølge Luther – står bag samfundets øvrige ordninger. Efter den offentlige vielse går parret ind i kirken, hvor der bedes for deres ægteskab og de modtager velsignelsen.

Efter reformationen var det den offentlige vielse, der gjorde ægteskabet gyldigt, og præsten blev – efter Frederik 2's ordinans fra 1582 – den myndighedsperson, der skulle garantere ægteskabets gyldighed. Det var dog fortsat almindeligt i Danmark, at vielsen fandt sted i hjemmet – med præstens medvirken. Og først med et nyt ritual fra 1685 blev vielsen flyttet ind i kirken.

I løbet af 1700-tallet blev de juridiske forhold omkring ægteskabet afklaret. Ægteskabet blev en retslig institution. Langsomt voksede tanken frem om at indføre en borgerlig vielse med samme retsmyndighed som den kirkelige vielse. Først i 1851 blev der indført en lov om borgerligt ægteskab, som var beregnet for ikke-medlemmer af Folkekirken.

Et andet problem, der opstod i 1800-tallet, var spørgsmålet om vielse af fraskilte. Kirken erklærede gennem sit ritual ægteskabet for livsvarigt. Man forsøgte sig med særlige vielsesritualer. I dag bruges det samme ritual uanset, om ægtefællerne bliver gift første gang eller gift igen. Præsterne i Folkekirken såvel som i andre trossamfund er frit stillet med hensyn til, om de vil foretage vielse af fraskilte.

Efter opbruddet i samlivsetikken opstod både blandt unge og ældre i 1970'erne de 'papirløse ægteskaber', som også vandt indpas i nogle menigheder. Det skete ikke uden diskussion. Hvor vi accepterede denne samlivsform, skete det under den forudsætning, at ægteskabets indhold – troskab og tryghed – forblev fastholdt, mens det kun var rammen omkring samlivet, der endnu engang i kirkens historie skiftede form.

2.3. Registreret partnerskab

Ifølge loven om indgåelse af registreret partnerskab (revideret 2007) gælder det, at to personer af samme køn kan lade deres partnerskab registrere. Dette sker på kommunens borgmesterkontor. Parret udfylder hver en partnerskabserklæring, og betingelserne for registreringen af partnerskabet undersøges lige som ved prøvelse af ægteskabs indgåelse. Betingelserne er stort set de samme som ved et ægteskab. Arveregler for registrerede partnere er også de samme, som gælder for ægtefæller. Men ifølge gældende lov kan et registreret partnerskab ikke indgås med juridisk gyldighed i kirker og trossamfund.

Imidlertid kan Folketinget, der er Folkekirkenes øverste myndighed, vedtage en lov om, at registreret partnerskab kan indgå i Folkekirken. Det er forslag til en sådan lov, der netop er udsendt i høring. Det vil sige, at der bliver tale om en fuld ligestilling mellem indgåelse af ægteskab og registrering af partnerskab med dertilhørende vielsesritual i Folkekirken. Ministeren for Ligestilling og Kirke, Manu Sareen, stiller i lovforslaget, der er sendt til høring, forslag om, at registreret partnerskab fremover kan kaldes ægteskab.

Mange i Folkekirken er derfor engageret i diskussionen om indgåelse af ægteskab for homofile i kirken. Der er uenighed om, hvordan man etisk skal vurdere homoseksualitet og homofiles forhold, og diskussion om, hvad et velsignelsesritual indebærer. Men hvis Folketinget vedtager, at ægteskab mellem to af samme køn kan finde sted i Folkekirken, så har kirkens biskopper lovet ministeren at skabe et tilsvarende vielsesritual.

2.4. Homoseksualitet og dansk lovgivning

I 1866 fastslog dansk lov, at 'homoseksualitet er ulovlig og strafbart'. I 1930 blev homoseksualitet straffri for folk over den seksuelle lavalder på 18 år. I 1973 blev det lovligt at danse offentligt med en partner af samme køn. Tre år efter blev den seksuelle lavalder for homoseksuelle nedsat til 15 år, og de blev ligestillet med heteroseksuelle. I 1981 fjernede Sundhedsstyrelsen homoseksualitet fra listen over sygdomme.

2.5. Sammenfatning

Juridisk set handler ægteskabet om trofasthed og tryghed i parforholdet, hvor den næste generation også vokser op. Lovgivningen omkring det sociale forhold, som ægteskabet er, har varieret meget gennem tiderne. Det har også været tilfældet i dansk sammenhæng. Ikke mindst efter 1960'erne har kristne måttet tage etisk stilling til nye modeller for ægteskab, herunder skilsmisse og gengifte, 'papirløst' ægteskab – og nu på det sidste ægteskab mellem homofile. Hvis kristne finder, at den etik, der bedst værner 'det gode liv', ikke udmøntes i de love, som Folketinget vedtager, må vi argumentere imod tidens trends.

3. Ægteskab og partnerskab i andre kirker og trossamfund i dag

Skellet mellem at opfatte homoseksualitet som synd eller som livsvilkår går på langs ned igennem mange kirkesamfund. Her følger en oversigt, der væsentligst tager sit udgangspunkt i danske forhold, men vi kaster også et blik på udenlandske baptistkirker. Til sidst ser vi på to ikke-kristne trossamfund, der har hjemme i det danske samfund.

3.1. Danske frikirker

Danske frikirker har givet følgende svar på spørgsmålet om, hvorvidt de kan deltage i en kirkelig vielse af homofile – eller velsigne et borgerligt indgået registreret partnerskab:

Apostolsk kirke har ikke udarbejdet noget officielt papir, som redegør for kirkens holdning. Men 'kirkens holdning er klar og tydelig', siger Jacob Viftrup, leder af Apostolsk Kirkes tjenestetteam. 'Vi vil ikke kunne medvirke til hverken velsignelse eller vielse af to af samme køn'. – Jørgen Mortensen, præst og talsmand for Apostolsk Kirke, tilføjer: 'Et homoseksuelt ægteskab er svært at forene med Guds ord i Bibelen. Jeg kan godt se, at folk, som har valgt at leve som homoseksuelle gennem et ægteskab, vil have orden på deres

forhold. Homoseksuelle har også ret til at leve under anstændige forhold med deres partner, men hos os kan det ikke ske i form af ægteskab’.

Metodistkirken er – både internationalt og på dansk plan – i en vedvarende samtale om emnet. Biskoppen for Norden og Baltikum, Christian Alsted, siger: ‘Kirken ønsker at være i tjeneste med og for alle mennesker, men opfatter homoseksuel praksis for uforenelig med kristen lære. Dette indebærer også, at personer, som er praktiserende homoseksuelle, ikke kan blive ordineret, samt at der ikke kan foregå velsignelses-handlinger af homoseksuelle par i vore kirker, ligesom kirkens præster ikke kan medvirke i sådanne handlinger’. – Jørgen Thaarup, der er formand for Metodistkirken i Danmark, tilføjer dog: ‘Jeg kan forestille mig, at holdningen blandt Metodistkirkens danske medlemmer er positiv i forhold til at slette det forbehold over for homoseksuelt samliv, som har eksisteret i Metodistkirken på verdensplan i 40 år.’

Om **Missionsforbundets** praksis udtaler missionsforstander Peter Götz: ‘Vores praksis er, at der ikke er nogen af vores kirker eller tjenestegørende, der vier homoseksuelle som et klassisk ægtepar. Men vi mener, at det er vigtigt at bo i et samfund, hvor homoseksuelle har mulighed for at leve i registreret partnerskab. Vi tilhører den konservative del af kirkerne og læser de bibelske skrifter sådan, at et vielsesritual på Bibelens formuleringer ikke rækker til homoseksuelt ægteskab. Men som kirke vil vi ikke frasige de homoseksuelles mulighed for at leve under Guds velsignelse’.

Pinsekirkens ledelse udtaler gennem Tonny Jacobsen: ‘Det korte svar er, at vi ikke kan anerkende vielse af to af samme køn. Vi mener ikke, at man kan relativere Bibelens entydige beskrivelse af homofili som en synd – særligt Paulus’ teologiske behandling af emnet i Rom. 1. Homofili er bibelsk set en synd og kan som sådan ikke velsignes og sanktioneres af kirken. At gøre det, er for os at se et knæfald for tidsånden. Denne holdning skal naturligvis følges af en praksis, hvor vi møder dem, der opfatter sig selv som homofile, med lige så stor respekt, som vi møder alle andre mennesker’.

3.2. Folkekirken og Den romersk-katolske Kirke

Folkekirken står splittet i spørgsmålet omkring homoseksualitet. Først blev det aktuelt på grund af loven om registreret partnerskab (1989), dernæst på grund af pres fra de homoseksuelles organisationer og sidst på grund af pression fra politisk hold. Hensigten har været at få sidestillet det registrerede partnerskab med ægteskabet – og dette ledsages ofte med kravet om et kønsneutralt vielsesritual.

En konservativ fløj i Folkekirken – ikke mindst organiseret i Indre Mission, Luthersk Mission og Evangelisk Luthersk Mission – anser homoseksualitet for synd og anser derfor både kirkelig velsignelse og vielse af to af samme køn som utænkeligt.

Dansk Oase, som er en fornyelsesbevægelse indenfor Folkekirken, mener også, at homoseksualitet er synd, som de kalder for ‘brudthed’. Denne brudthed kan man omvende sig fra og søge helbredelse for. Hvis man ikke bliver helbredt, betyder det, at man må leve i seksuel afholdenhed: ‘Nybruddet i Kristus til trods er det ikke alle, der oplever genoprettelse af deres identitet i dette liv. Derfor skal vi også lytte til vidnesbyrd fra homofile, som trods årelange kampe ikke har set den ændring, de har længtes efter. Cølibat er her en vej, som måske er svær at få øje på i vor kulturs seksualfiksering, men det er – som både Jesus og Paulus med deres livsstil har vist – en mulig og meningsfuld vej. Vi må som kirke støtte homoseksuelle, der ikke erfarer en ændring af seksuel orientering, til at vandre den vej sammen med millioner af heteroseksuelle singles’ (Morten Munch, 2004).

En anden fløj – der repræsentativt er i overtal, hvis man taler om Folkekirkens medlemstal, men formentlig ikke hvis man taler om gudstjenestedeltagere med et aktivt menighedsliv – mener, at det er ønskeligt og et udtryk for næstekærlighed at indføre kirkelig vielse af to af samme køn. I 2005 valgte seks af landets biskopper samt Grønlands biskop at udsende en 'vejledende ordning for en gudstjenestelig velsignelse for par, der har indgået registreret partnerskab'.

I 2010 kom en rapport fra et udvalg, der var nedsat af den daværende kirkeminister: 'Folkekirken og registreret partnerskab'. Et flertal på 11 af udvalgets i alt 13 medlemmer anbefaler, at den hidtidige sondring mellem ægteskab og registreret partnerskab fastholdes, således at der ikke bliver tale om vielse i henhold til et fælles ritual for hetero- og homoseksuelle. Et flertal på 9 af udvalgets medlemmer anbefaler, at lovgivningen om registreret partnerskab og den kirkelige lovgivning ændres, så der bliver mulighed for, at der kan ske kirkelig velsignelse af et registreret partnerskab i henhold til et autoriseret ritual.

For *Den romersk-katolske Kirke* i Danmark udtaler biskop Czeslaw Kozon: 'Homoseksuelle har aldrig og vil heller ikke i fremtiden kunne indgå ægteskab i den katolske kirke eller på anden måde få deres forhold kirkeligt anerkendt. Mennesket er skabt som mand og kvinde (1. Mos. 1,27 og 2,24). Denne ordning er blevet bekræftet og indskærpet af Jesus (Matt. 19,4-6). Ifølge katolsk lære har Jesus ophøjet ægteskabet til et sakramente. Hans ord i Mattæusevangeliet er ikke kun en afvisning af skilsmisse, men en understregning af, at ægteskabet er en pagt mellem én mand og én kvinde'.

3.3. International baptisme

Sammenslutningen af europæiske baptister – *European Baptist Federation, EBF* – vedtog på sit rådsmøde i september 2010 efter en samtale om velsignelse af eller ægteskab mellem to personer af samme køn en resolution, der indeholder europæiske baptisters forståelse af ægteskabet samt vores forpligtelse til at handle ansvarligt overfor alle uanset deres valg af livsform. Her læser vi:

- Vi glæder os over den gensidige, kærlige og uselviske relation som gælder mellem Gud Fader, Sønnen og Den Hellige Ånd, sådan som denne udtrykkes gennem Jesu Kristi liv, død og opstandelse. Vi takker Gud, som har skabt manden og kvinden i sit billede, og vi stræber efter at følge Skriftens vidnesbyrd og undervisning om ethvert udtryk for menneskelig seksualitet.
- Vi opfordrer baptister til i deres undervisning at fremstille ægteskabet som den model, indenfor hvilken ethvert seksuelt udtryk mellem mand og kvinde hører hjemme ud fra skabelsesordningen og Bibelen. Dette udtrykkes i 1. Mosebog 2:24: 'Derfor forlader en mand sin far og mor og binder sig til sin hustru, og de bliver ét kød'.
- Vi deler den brudthed, som findes i menneskelige relationer, og vi er bevidste om den smerte og de problemer, som denne brudthed forårsager i mennesker i vore menigheder og i samfundet. Vi bekræfter vort ansvar for at dele de gode nyheder i ord og handling med alle mennesker uanset deres livsstil og overbevisning.
- Vi er opmærksomme på behovet for at opmuntre, støtte og bede for ægtefæller, at tilbyde sjælesorg, så vi får sunde og levende kristne fællesskaber i relation til Jesus Kristus og hinanden.

Det svenske Baptistsamfund er delt i spørgsmålet. Efter vedtagelse i det svenske folketing af en lov om vielse af to af samme køn (2009) har missionsstyrelsen – efter en konsultation med menighederne – vedtaget ikke at anbefale en bestemt praksis. Menighederne stilles altså frit til at tage beslutning om, hvorvidt de vil eller ikke vil vie homoseksuelle, eller om de ikke vil tage stilling. Men de opfordres til at drøfte emnet. Denne beslutning sluttede konferencen op om i 2010.

En efter nordiske forhold stor baptistmenighed i Stockholm, Norrmalmskyrkan, har vedtaget (2009) at ville vie homoseksuelle. To andre menigheder er senere fulgt efter med samme beslutning, men så vidt vides er der endnu ikke foretaget nogen homoseksuel vielse i en svensk baptistkirke. Samtidig har *Det svenske Baptistsamfund* sammen med *Sveriges Kristne Råd* indstillet til lovgiverne, at vielser udelukkende skal være et civilretsligt spørgsmål – altså at ingen kirker fremover bør have vielsesmyndighed. *Svenska Kyrkan* er imidlertid ikke indstillet på at afstå vielsesmyndigheden, og så længe den ikke gør det, vil Baptistsamfundet heller ikke gøre det. De svenske baptister fastholder samtidigt, at de ikke har vielsespligt, men vielsesret.

I 2009 udtalte *Sveriges Kristne Råd*, at ordet 'ægteskab' ikke bør bruges om et forhold mellem to af samme køn. Det nye kirkesamfund *Gemensam Framtid* (bestående af Metodistkirken, Missionsforbundet og Baptistsamfundet) giver menighederne frihed i spørgsmålet om homoseksualitet, og her vil ledelsen ifølge missionsforstander Karin Wiborn ganske givet sige, at et ægteskab er et forhold mellem mand og kvinde.

I **Evangeliska Frikyrkan (EFK)**, der er det andet svenske baptistsamfund, har man taget en beslutning om, hvordan vielser efter 1. januar 2012 skal håndteres. EFK har besluttet, at menighederne fra denne dato ikke foretager vielser. Alle skal først vies borgerligt, og derefter kan brudeparret modtage en kirkelig velsignelse. Det fremgår af dokumentet, at kun et par, der består af mand og kvinde, kan velsignes.

EFKs holdning er klar: Udlevet homoseksualitet er ikke forenelig med Bibelens undervisning. Spørgsmålet om, hvorvidt personer, der lever i homofile forhold, kan blive medlem af en menighed, diskuteres. Øjvind Tholvsen, programleder i EFK, siger: 'Udfordringen er, at vi ikke bare vil bevise vores rene lære i forhold til par af samme køn, men også finde en måde at formidle Guds rige, Guds nåde og Guds kraft til mennesker, der kæmper med deres seksualitet, og til mennesker der lever i homofile forhold. Hvordan skaber vi menigheder, hvor man kan komme helt, som man er, og samtidig forvandles af Guds nærvær til et liv i efterfølgelse?'

Det norske Baptistsamfund har haft en længerevarende samtale om homofili. Allerede i 1995 vedtog hovedstyret (ledelsen) en udtalelse om homoseksuel praksis. Den bringes her i hele sin ordlyd:

- Vi har forståelse for, at dette emne er vanskeligt for nogen. Når det er sagt, vil vi også understrege, at Bibelen til alle tider har været øverste autoritet hos baptisterne.
- Vi kan ikke se, at Bibelen fordømmer mennesker, som har et homofilt anlæg. Derimod omhandler Bibelen homoseksuel praksis. De bibelsteder, der omhandler en sådan praksis, gør det på en afvisende måde.
- Ud fra Bibelens ord om homoseksuelle forhold, finder vi det ikke rigtigt, at personer, der praktiserer deres homoseksualitet, kan bestride lederopgaver i menighederne eller i Det Norske Baptistsamfund.
- Det er vigtigt, at vi i menighederne står for de etiske og moralske holdninger, som findes i Guds ord. Men det er også vigtigt, at centrale holdninger som kærlighed og respekt får lov at råde i menighederne.

- Mennesker med et homofilt anlæg trænger til en menighed, som viser omsorg og varme.

Vedtagelsen blev opretholdt efter en debat på landsmødet i 2000. I 2004 blev et medlem, der levede i et homofilt forhold, valgt til en lederopgave i Oslo Tredje Baptistmenighed. Denne menighed endte med at blive ekskluderet på landsmødet i 2006 med stemmetallet 180 ud af 245. Eksklusionen skabte debat om, hvorvidt landsmødets beslutning var i strid med baptisternes specielle fokus på menighedernes frihed og uafhængighed.

3.4. Enkelte andre trossamfund

Om holdningen i *Mosaisk Trossamfund* fortæller overrabbiner Bent Lexner: 'Hos os bliver den nye mulighed ikke aktuel. Ægteskabet i jødedommen er et forhold mellem en mand og en kvinde. Det er en del af mange forpligtelser, at man i den jødiske religion gifter sig, og det kan man ikke ændre til noget andet. Det gør man som mand og kvinde og ikke som to af samme køn'.

På vegne af *Islamisk Trossamfund* udtaler dets talsmand Imran Shah: 'Vi har ingen planer om at vie homoseksuelle. Det er i strid mod vores værdier, idet ægteskabet i Islam foregår mellem mand og kvinde. Hvis der bliver en mulighed for, at homoseksuelle kan blive viet i godkendte trossamfund, har jeg svært ved at tro, at par af samme køn vil ønske at bruge den mulighed'.

3.5. Sammenfatning

Oversigten viser, at holdningerne er forskellige, men hvis vi ser på de kirker, vi normalt sammenligner os med, er der en klar tendens til at afvise vielse af homoseksuelle. Samtidigt udtrykkes der også vilje til at favne de homoseksuelle i det kristne fællesskab. Det gælder ikke blot i danske kirkesamfund, men også i den skandinaviske baptisme. – Men som kristne, der ønsker at formulere en aktuel kristen etik på dette område, kan vi ikke nøjes med at se os omkring i nutiden. Vi er henvist til de bibelske tekster – til at studere de kilder, hvoraf troen springer og livet skal formes.

4. Hvad siger de relevante bibelske tekster?

Homoseksualitet behandles ikke som et særligt tema i Bibelen, men den omtales syv gange i forskellige sammenhænge, fire gange i Det gamle Testamente og tre gange i Det nye Testamente hos Paulus.

Hvis vores ærinde kunne klares ved at citere skriftsteder, ville opgaven for så vidt være løst, inden vi var kommet i gang, for alle disse syv steder fordømmer homoseksuel adfærd. I det følgende vil vi gennemgå dem ét for ét og perspektivere dem i deres tekstmæssige og kulturelt-religiøse sammenhæng. Til sidst må vi også diskutere, i hvilken grad fx lovene fra Moseloven er vejledende for os i dag, og i hvilken grad vi kan slutte direkte fra en nytestamentlig etik til en nutidig kristen etik. Det er indlysende, at det er Det nye Testaments tekster, der står i centrum, når det handler om *kristen* etik. Alligevel arbejder vi først med Det gamle Testamente, idet Det nye Testaments tekster bedst kan forstås på baggrund af de ældste tekster.

4.1. Det gamle Testaments tekster

1. Mosebog 19

Dette er beretningen om to engle, der kommer til Lot, mens han bor i Sodoma. Byens mænd omringer Lots hus, og forlanger de to mænd/engle udleveret, så de kan 'ligge med dem', med andre ord, voldtage dem. Lot vil - i overensstemmelse med traditionen om gæstgiveriets hellighed – beskytte sine gæster og tilbyder i stedet voldsmændene sine to ugifte døtre, som de kan gøre med, hvad de vil. De to gæster redder dog både Lot og hans døtre. Herren havde allerede tidligere besluttet at straffe Sodoma og Gomorra, og den dom – som Abraham forsøgte at få Herren til at ændre (1. Mos. 18,22-33) – bliver nu en realitet.

Kommentar

Mens de fleste bibelske referencer til homoseksuel adfærd knyttes til afgudsdyrkelse, som praktiseres hos Israels naboer, ser vi sandsynligvis her et eksempel på homoseksuel adfærd som et ønske om at ydmyge fremmede gennem voldtægt, jf. hvordan seksuelle overgreb bruges i forbindelse med krigshandlinger i dag.

Til overvejelse

Når profeterne omtaler Sodomas synd, ligger vægten ikke på den homoseksuelle adfærd/voldtægt, men på Sodomas ondskab, uretfærdighed, løgn, opmuntring til lovbrud, overflod, hovmodighed og manglende omsorg for den undertrykte og den fattige (se Esaj. 1,10-17; Jer. 23,14; Ezek. 16,49-51; Amos 4,1ff.). Ezekiel refererer flere gange til, at Sodoma handlede 'afskyeligt', og det kan ikke udelukkes, at dette også kan være en reference til den homoseksuelle adfærd/vold i Sodoma. Men 'afskyeligt' eller 'vederstyggenhed' (hebr.: *taab, toebah*) bruges som regel om afgudsdyrkelse generelt (fx at spise svinekød) og ikke specifikt om seksuelle synder (Salme 14,1; 53,2; Esaj. 41,24; Jer. 6,15; 32,35; Ezek. 16,50f. m.fl.). – I Matt. 10,14-15 henviser Jesus til Sodoma og Gomorra i forbindelse med apostlene, der ikke bliver budt velkommen i de byer, de kommer til. Jesus følger den profetiske tradition og henviser til Sodomas mangel på retfærdighed og troskab mod Gud. I Judas brev v.7 henvises til Sodomas synd som "utugt" og "unaturlige forbindelser".

Dommerbogen 19

Ofte inddrages den næsten parallelle beretning i Dommerbogen kap. 19, den såkaldte skændselsdåd i Gibe. Benjamitterne i byen Gibe forlanger en levit, der er på gennemrejse, udleveret af sin vært, så de kan have seksuel omgang med ham. I stedet tilbyder han dem sin konkubine/medhustru, og hun voldtages og mishandles til døde. Igen har vi et eksempel på seksuel krænkelse i ønsket om at ydmyge sin modpart.

Kommentar

Beretningen hjælper os ikke meget i forhold til at forstå homoseksualitet, for det bliver aldrig helt klart, hvori 'skændselsdåden' består. Den homoseksuelle handling, der er lagt op til, bliver aldrig ført ud i livet, og i Dom. 20,5 beskrives intentionen i forhold til gæsten heller ikke som voldtægt, men som drab. Det er derfor mest nærliggende, at det skændige består i, at benjamitterne forbryder sig imod den ubetingede gæstfrihed, der skal herske imellem Israels tolv stammer. Hændelsen fører da også til krig og opløsning af Israels tolv-stamme-forbund.

3. Mosebog 18,22 og 20,13

3. Mos. kap. 18 og 20 er en del af de såkaldte hellighedslove i Moseloven (3. Mos. 17-26), der blandt andet indeholder en lang række bud, der skal sikre, at Israel lever anderledes (kosher) end dets nabofolk. Her lærer vi meget forskellige ting: En israelit må ikke spise skaldyr og svinekød og ikke gå med tøj vævet af to slags garn. I kap. 18 hedder det, at man heller ikke må 'blotte kønnet' på sin slægtning. Det er ikke helt tydeligt, hvad der ligger i at 'blotte kønnet'. Nogle tolker det som at se sin far, mor, søster, bror, tante osv. nøgen, mens andre tolker det som at have samleje med et familiemedlem, altså et forbud mod incest. Her forbydes endvidere samleje under menstruation, sex med dyr, osv. I 3. Mos. 18,22 hedder det derefter specifikt, at en mand ikke må have samleje med en mand. Ordret står der på hebraisk: 'En mand må ikke ligge med en mand, som man ligger med en kvinde. Det er en vederstyggelighed' (hebr.: *toebah*). 3. Mos. 20,13 gentager forbuddet og foreskriver dødsstraf.

Kommentar

Samleje med en person af samme køn betegnes som en 'vederstyggenhed', der normalt forekommer hos egypterne og kanaanæerne. Det må ikke findes i Israel og skal straffes med døden, når det forekommer.

Til overvejelse

Man kan mene, at 3. Mos 18,22 og 20,13 handler om afstandtagen til den homoseksualitet, der angiveligt var knyttet til nabofolkenes gudsdyrkelse og kultur, og at buddet derfor ikke kaster lys over, hvordan vi i dag skal forholde os til en persons homoseksuelle *identitet*. Dette tema berøres i det hele taget hverken i Det gamle eller Det nye Testamente. Andre vil fremhæve, at buddene er så klare og straffen så hård, at der ikke er mulighed for et forsonligt syn på homoseksuel praksis uanset hvilken sammenhæng, den er nævnt i. 5. Mos. 23,17-18 synes at bekræfte, at der var tale om homoseksualitet knyttet til gudsdyrkelse, idet det her forbydes israelitiske mænd og kvinder at fungere som 'helligskøger'.

4.2. Det nye Testaments tekster

Romerbrevet 1,26-27 (1,18-2,5)

Romerbrevet 1,26-27 er måske – sammen med 3. Mos 18,22 – det skriftsted, der oftest citeres i forbindelse med Bibelens syn på homoseksualitet. Ordene om hedninger, både mænd og kvinder, der 'udskifter det naturlige med det unaturlige' falder i et langt argument, der begynder i kap. 1,18 og strækker sig til kap. 2,5. Paulus beskriver her for læserne den synd, der er følge af hedningernes afgudsdyrkelse. En stor del af argumentet kender Paulus – og hans jødiske læsere i Rom – fra et andet skrift, Vidsdommens bog. Her karakteriseres hedningernes afgudsdyrkelse som årsag til en lang række synder, herunder homoseksuelle indslag i afgudsdyrkelsen. Dette var, som nævnt, kendt stof, og Paulus' jødiske læsere har muligvis siddet og godtet sig over denne hudfletning af hedningerne. De 'udskiftede sandhed med løgn' og 'dyrkede skabningen i stedet for Skaberen'. Kvinderne 'udskiftede den naturlige (græsk: 'efter naturen') omgang med den naturstridige (græsk: 'mod naturen'), og ligeså opgav mændene den naturlige omgang med kvinder og optændtes af deres begær efter hinanden'. Denne tale om, hvad der er 'efter naturen' og 'mod naturen', går uden tvivl på *forplantningen*, der i de bibelske tekster og i jødedommen som sådan blev anset for at være seksualitetens naturgivne formål. Paulus fortsætter med yderligere eksempler på, hvad hedningernes mangel på erkendelse af den sande Gud fører til: Uretfærdighed, ondskab, griskhed, usselhed, misundelse, blodtørst, stridslust, svig, ondsindethed, sladder, bagtalelse, vold, hovmodighed, pral, ulydighed mod forældre m.m. Mens Paulus har beskrevet resultatet af hedningernes synd, kan det godt

være, at de jødisk-kristne i Rom – efterhånden som listen blev længere og længere – er begyndt at få klamme hænder, for Paulus' eksempler nærmer sig givetvis noget, de genkendte fra deres eget liv. Til sidst i argumentet (kap. 2,1-5) vender Paulus sig direkte til de jødisk-kristne i Rom og minder dem om, at de gør det samme, som de fordømmer hedningerne for, og herved fælder de dom over sig selv. I stedet for at stole på Guds nåde er de optaget af deres egen retfærdighed.

Kommentar

Den homoseksuelle adfærd såvel som de øvrige eksempler på synd, betragtes ikke blot som synd, men også som udtryk for straf: '*Derfor prisgav Gud dem til vanærende lidenskaber*' (1,26) og '*Fordi de ikke regnede det for noget værd at kende Gud, prisgav Gud dem til en forkastelig tankegang*' (Rom 1,28). – Selvom Paulus taler i datid om de synder, hedningerne begik, er ingen i tvivl om, at det også fandt sted på Paulus' tid, ikke mindst i Korinth – hvorfra Paulus skriver Romerbrevet – men også i Rom, hvor nogle af de hedenske religiøse retninger bredte sig, og hvor der var faste indslag af homoseksuel karakter i dyrkelsen af fx Kybele og Afrodite, hvor mænd agerede kvinder og omvendt.

Det diskuteres, om Paulus med sin omtale af kvinder, der 'udskifter det naturlige med det naturstridige', hentyder til lesbiske forhold eller ej. Det er i så fald det eneste sted i Bibelen, det nævnes. Sådantolkes stedet oftest i dag, men i lyset af kirkefædrenes tolkning af stedet, handler det måske snarere om kvinder, der hengav sig til analt samleje i forbindelse med afgudsdyrkelse (fx Klemens af Alexandria, år 150-215).

Til overvejelse

Mens jøder fordømte homoseksuel adfærd, var den alment kendt og accepteret i den græsk-romerske kultur, hvor pæderasti – en ældre mand, der har en ung mand som elsker – blev betragtet som en højere form for seksualitet. Mens unge piger i dag ofte gøres til seksual-objekter, var det i den græsk-romerske kultur unge drenge. De fleste bemærkninger hos kirkefædrene om homoseksualitet drejer sig da netop også om pæderasti.

Nogle lægger vægten på, at Paulus opregner en lang række udtryk for synd, som vi er slaver under, og at hans pointe netop er, at kun Kristus kan sætte os fri fra synden, herunder homoseksualitet. Andre mener, at Paulus her taler om heteroseksuelle, der frivilligt bytter deres normale seksualitet ud med en, der er dem naturstridig, men at han ikke beskæftiger sig med mennesker, der har en homoseksuel *identitet*, og at Rom 1,26-27 derfor ikke hjælper til at afklare, hvordan kirken skal forholde sig til den problematik i dag.

1. Korinterbrev 6,9 og 1. Timotheus brev 1,10

Paulus skriver til menigheden i Korinth og irettesætter dem for bl.a. en række seksuelle synder. Det tyder på, at korinterne har tolket 'frihed i Kristus' som en tilladelse til at gøre med deres kroppe, som de fandt for godt. Derfor kritiserer Paulus, at mændene i menigheden går til prostituerede og bedriver anden utugt (1. Kor 6,12-20). Der er også et eksempel på et incestuøst forhold i menigheden (1. Kor 5). Korinth var kendt for den seksualitet, der praktiseredes ved offentlige templer og i mange sekter. Byens gudinde, Afrodite, var en hermafroditisk guddom, og i dyrkelsen af guddommen indgik, at mænd og kvinder så at sige byttede seksualitet som en måde at erfare hele guddommens væsen på. I dette miljø minder Paulus de kristne i Korinth om, at 'I blev vasket rene, I blev helliget, I blev retfærdige ved Herren Jesu Kristi navn og ved vor Guds ånd' (1. Kor 6,11). Det er en reference til dåben i vand og ånd, som er begyndelsen på det nye liv.

Til det gamle liv, de derfor burde have lagt bag sig, hørte utugt, afgudsdyrkelse, ægteskabsbrud og 'mænd der ligger med mænd'. De, der gør disse ting, kan – i lighed med tyve, griske mennesker, drukkenbolte, spottere og røvere – ikke 'arve Guds rige'. Paulus bruger to græske ord (det kommer ikke tydeligt frem i den autoriserede danske oversættelse), nemlig *malakoi*, der betyder 'blød' og sandsynligvis hentyder til unge drenge, måske trækkerdrengene. Det andet ord, *arsenokoitai*, er en græsk omskrivning af formuleringen i 3. Mos 18 og 20 og betyder 'at ligge med mænd'.

I 1. Tim. 1,10 finder vi endnu et 'lastekatalog' – en liste over syndige handlinger. Som vi flere gange har set, indgår homoseksuel adfærd heri, denne gang bl.a. sammen med mordere, bortførere og løgnhalse. Paulus bruger igen ordet *arsenokoitai*, 'at ligge med mænd', hentet fra 3. Mos 18 og 20.

Kommentar

Paulus er her helt tydelig bevidst om bestemmelserne i 3. Mos. 18 og 20 og regner homoseksualitet til synd, som den kristne allerede med sin dåb burde have lagt bag sig, sammen med de øvrige gerninger, der ikke hører til Guds rige – tyveri, griskhed, druk, spot osv. Både her og i Romerbrevet synes Paulus at forudsætte, at homoseksualitet såvel som anden synd kan og skal lægges bag den kristne, når han indgår i det nye liv med Kristus. Begge steder er Paulus' hovedærinde at slå fast, at 'frelse af nåde' ikke betyder, at vores livsførelse er ligegyldig – tværtimod. Til de kristne i Rom siger Paulus: 'Tilpas jer ikke denne verden, men lad jer forvandle, ved at sindet fornyes, så I kan skønne, hvad der er Guds vilje' (12,2).

Mattæusevangeliet 19,11

Til sidst vil vi inddrage et 8. skriftsted. Jesus nævner aldrig homoseksualitet, selvom han nævner og kommenterer utugt, ægteskabsbrud og skilsmisse. Men i Mattæus 19 findes et af Jesu mere kryptiske udsagn: 'Der er dem, der er uegnede til ægteskab fra moders liv, og der er dem, der er uegnede, fordi mennesker har gjort dem uegnede til det, og der er dem, der har gjort sig selv uegnede for himmerigets skyld. Lad dem, der kan, rumme det'.

Kommentar

Normalt tolkes dette om henholdsvis 1) dem, der er født uden seksualitet/evt. uden fungerende kønsdele (disse var ifølge rabbinisk lov ikke 'rene'), 2) dem, der måtte være blevet kastreret, samt 3) dem, der vælger at leve i cølibat, hvilket normalt ikke blev set venligt på af jøder, for hvem familiestiftelse var et helligt krav.

Til overvejelse

Det er interessant, at Jesus tilsyneladende 1) har en anden holdning til spørgsmålet om seksualevne, end den rabbiniske jødedom havde på hans tid. Jesus synes også 2) at se mænd, der er kastreret, anderledes end sin samtid, hvor disse klassificeres sammen med børn af prostituerede og børn af incestuøse forhold. De blev betragtet som urene, fordi de ikke var 'hele' og enten ikke var i stand til at få børn eller at redegøre for deres egen herkomst. Endelig er det bemærkelsesværdigt, at Jesus tilsyneladende 3) ser positivt på cølibat. Jesus var, så vidt vi ved, selv ugift, hvilket i sig selv var ualmindeligt for en jødisk mand, fordi videreførelse af slægten var af afgørende vigtighed for jøderne – derfor den store vægt på slægtstavler i Bibelen. Men Jesus åbner altså for et andet syn på disse tre grupper og slutter med det gådefulde udsagn: 'Lad dem, der kan, rumme det' (Matt 19,12). – I vores sammenhæng er det værd at overveje, om den første

gruppe – 'dem, der er uegnede til ægteskab fra moders liv' – kan opfattes som homofile med en seksuel orientering, der er et livsvilkår?

4.3. Seksualitet i Det gamle Testamente

Det hører med til perspektivering at sige noget om seksualitet og ægteskab i Det gamle Testamente. Det må dog blive ret summarisk.

- Mennesket er skabt som et seksuelt væsen, som mand og kvinde. En del af vores gudsbilledlighed ligger netop i foreningen af mand og kvinde. Det er hovedårsagen til den høje værdi, jødedommen giver seksualiteten og ægteskabet, og som må anses som en væsentlig årsag til, at jødedommen afviser homoseksualitet.
- Forplantningen er en hellig pligt, hvilket fremgår af det såkaldte 'levirat', hvor en mand, hvis bror dør barnløs, er forpligtet til at gøre sin svigerinde gravid, så slægten fortsættes. I beretningen om Onan (der fejlagtigt lægger navn til 'onani'), er det netop Onans synd, at han ikke ønsker at opfylde denne forpligtelse og afbryder samlejet inden udløsningen (1. Mos. 38,6-10).
- Til trods for denne stærke vægt på seksualitetens formål i forhold til forplantning, lovpriser også den erotiske dragning mellem mand og kvinde, fx i Højsangen. Den indeholder meget stærke erotiske metaforer, hvilket senere tiders kristne tolkning af sangen – den handler om Kristus og kirken – ikke ændrer på.
- Ægteskabet er en pagt, der indgås mellem en mand og hans hustru/hustruer. Pagtsforholdet er det afgørende og ubrydelige i ægteskabet. Har manden og kvinden samleje før ægteskabet, skal de indgå pagt herefter.
- Polygami er normen snarere end undtagelsen i Det gamle Testamente. Når det i 1. Mos 2,24 hedder: 'Derfor forlader en mand sin far og mor og binder sig til sin hustru, og de bliver ét kød', så udelukker det altså ikke, at en mand bliver 'ét kød' med mere end én hustru. Dette understreger, at det i ægteskabet ikke så meget er seksualiteten, der binder mand og kvinde sammen, som den pagt, der er indgået.
- Seksualitetens og ægtepagts betydning ses bl.a. ved, at seksuelle og ægteskabelige metaforer hører til de mest gennemgående, når Israels forhold til Gud Herren bliver beskrevet. Det bruges positivt om det at 'kende' Gud – et udtryk der bruges i forbindelse med en mands og kvindes ægteskab (samleje). Og det bruges negativt, når Israels afgudsdyrkelse kaldes 'hor' (2. Mos 34,15; 5. Mos 31,16; Dom 2,17; 8,27; 1. Krøn. 5,25 m.fl.). Begge aspekter ligger til grund for Hoseas' bog, hvor profeten af Gud får besked på at gifte sig med en prostitueret for at anskueliggøre, at Israel har horet med andre guder.
- De fleste af os vil være enige med Moseloven i at forkaste incest, voldtægt, ægteskabsbrud og sex med dyr, men vi vil være uenige med en hel del andet. Fx forkaster vi prostitution, hvilket GT ikke gør. Vi forkaster slaveri og udnyttelse af slaver til sex, hvilket GT ikke gør. Vi anser det ikke som strafbart med døden at se sine forældre uden tøj på. Vi betragter ikke en kvinde, der har menstruation, eller en mand, der har sædafgang om natten, som uren og lukket ude fra gudstjenesten. Vi anser ikke kvinden for at være mandens ejendom, og vi mener ikke, at piger er giftefærdige i 11-13 års alderen.

Når vi trækker disse eksempler frem, er det ikke for at foreslå genindførelse af fx levirat og polygami. Begge dele forekom på Jesu tid, og Jesus undsiger ikke nogen af dem. Men vi må gøre os klart, at de regler og forestillinger, der gælder krop og seksualitet i Det gamle Testamente, er meget anderledes end vores.

Det er heller ikke for at sige, at når vi 'springer over' nogle bud, så kan vi også gøre det i andre tilfælde. Men vi ønsker at gøre opmærksom på, at det hører med til en ordentlig argumentation at redegøre for, efter hvilke kriterier vi vælger at følge nogle af Det gamle Testaments love, mens vi siger fra overfor andre.

4.4. Bibelsk etik og nutidig etik

Dét rejser det afgørende spørgsmål, hvordan vi bruger bibelske tekster i etiske spørgsmål. Hvilken autoritet har fx Moseloven? Efter hvilke kriterier regner vi nogle love for gældende eller vejledende, men ikke andre?

Generelt har kristne ment, at *De ti Bud* gælder alle mennesker, men det gælder til gengæld ikke de jødiske renhedslove, love om ofringer osv. Selvom vi betragter *Det gamle Testamente* som Guds ord, ser vi os altså ikke bundet af Moseloven i moralske spørgsmål (jf. eksemplerne ovenfor). Faktisk tager vi – med Jesus – klar afstand fra dele af Loven (fx en del af renhedslovene osv.), mens vi ser andre bekræftet i Jesu liv (at færdes ret, være barmhjertig, vise nåde og tage sig af den svage). På dette punkt deler de fleste baptister Luthers syn på loven og Det gamle Testamente: Kristus er det prisme, vi skal se igennem. Gamle Testaments love er vejledende for så vidt, de 'driver på Kristus', dvs. om de 'får Kristus til at vokse'.

Det fører os videre til *Det nye Testamente*. I hvilken grad er fx Paulus' vejledning i etiske spørgsmål gældende for os i dag? Nogle vil lægge vægt på bibeltroskab i betydningen, at vi søger at gøre præcist, hvad Paulus siger, og mener, hvad Paulus mener. Det betyder i de givne tilfælde, at Paulus' ord, som vi har gennemgået ovenfor, skal gøres direkte gældende i dag. Altså, homoseksualitet er en synd, som man må omvende sig fra og kan løses fra i Kristus. Alle forsøg på at perspektivere ordene i forhold til tid og kultur ses som forsøg på at tale udenom. Styrken i dette syn er dets enkle princip og ønsket om at være tro mod Guds ord. Svagheden er, at der vil være en lang række ord af Paulus, som i så tilfælde også skulle gælde, såsom at kvinder skal tie i forsamlingen, at det er 'mod naturen' for en mand at have langt hår og for en kvinde at have kort hår, osv. Ofte vil man netop om disse ord sige, at de er bundet af deres tid, og de er derfor ikke gældende for os i dag, og det er svært, hvis ikke umuligt, at gennemføre dette syn konsekvent. Her kan man også pege på, at Jesus siger, at skilsmisse kun kan finde sted i tilfælde af utugt, og at vielse af fraskilte er lig med ægteskabsbrud (Matt. 19:9) – et ord, som mange kristne i dag vælger at se bort fra.

Andre betragter bibeltroskab som et spørgsmål om at være tro overfor ånden i skrifterne. Regler og normer anses ikke for tidløse, men skal tolkes i lyset af hele Skriften, af Jesu liv, og af vores indsigt i et givent etisk problem, en indsigt som Bibelens forfattere ikke havde. Det afgørende spørgsmål bliver: Findes der en rød tråd eller en saglig midte i de bibelske teksters etiske mangfoldighed? Styrken i denne tilgang er, at den tager Bibelens egen pluralisme alvorlig (der er love og vejledninger i Bibelen, der er indbyrdes modsigende), at den søger at værne os imod, at vi læser vores egen tid og problemstillinger ind i Bibelen, og at den tager vores egen viden og indsigt alvorlig. Svagheden er, at den kan give plads for en vis subjektiv vilkårlighed.

Kort sagt lyder spørgsmålet: Betragter vi forholdet mellem Skriften og vores nutid som et '1 til 1'-forhold – eller mener vi, at Bibelens ord skal tolkes og dens udsagn skal ses i lyset af de indsigter, vi har i dag?

I det aktuelle spørgsmål om homoseksualitet er det tydeligt, at der er forskel på synet på homoseksualitet på bibelsk tid og i dag. I dag vil langt de fleste (men ikke alle) anerkende, at der er mennesker, der har en *homoseksuel identitet*. Men om den er genetisk, fysiologisk, biologisk eller social-psykologisk betinget – det er videnskaben ikke enig om. Bibelen taler om forskellige former for *homoseksuel adfærd*, som forekom i gammeltestamentlig og nyttestamentlig tid, men den taler ikke om det, som de fleste i dag anerkender som et eksistentielt dilemma – også for en del kristne – at de må leve med smerten over, at deres seksualitet retter sig imod deres eget køn. Det er ikke en identitet man vælger, men en man *har*. Det kan enhver, der har homoseksuelle i familien eller blandt venner, skrive under på. Man kan ikke på grundlag af de bibelske skrifter sige, at det er en synd, at *være* homoseksuel. Bibelens tekster fordømmer umiddelbart den homoseksuelle praksis. Forestillingen om monogame homoseksuelle parforhold, der er baseret på en gensidig pagt – præget af troskab og tryghed – ligger altså ud over de bibelske tekster. Om et sådant forhold kan regnes inden for mulighederne i en nutidig kristen etik, må afgøres på grundlag af den vægt, vi tillægger henholdsvis de bibelske tekster, sjælesørgeriske forhold og den indsigt, vi får herom fra videnskabelig side. Det er en kvalificeret samtale herom, vi skylder hinanden at føre i menighederne.

Til sidst vil vi i dette afsnit pege på, at mens kirken har fordømt homoseksualitet, som omtales ganske lidt i Bibelen, har vi ofte været helt stille, når det gælder fordømmelsen af andet, som Bibelen taler konsekvent og vedvarende imod, såsom undertrykkelse, vold, hykleri, udnyttelse af den svage, griskhed, hidsighed osv. Det ophæver ikke de etiske spørgsmål vedrørende homoseksualitet, men for redelighedens skyld må det nævnes. Det er utroværdigt for os at 'tordne' mod homoseksuelle, samtidig med at vi ser gennem fingre med andre former for synd, der nævnes i samme åndedrag. Homoseksualitet hører tilsyneladende ikke til på Jesu 'top ti' over synd. Han nævner den i hvert fald aldrig. I toppen af den liste hører vi til gengæld, når vi leder efter andres synd, mens vi behændigt overser vores egen (Matt. 23).

4.5. Sammenfatning

Kirkens holdning til homofili har traditionelt baseret sig på en række tekster, der tydeligt fordømmer den homoseksuelle praksis. Som vi har set, omtales homoseksuelle handlinger relativt få steder i Bibelen, og disse steder handler efter alt at dømme ikke om homofili i den forstand, mange forstår det i dag. Vi har også set, at Bibelen ikke fremhæver homoseksuel adfærd som en 'særlig' synd, men oftest nævner den i samme åndedrag som andre synder, som vi i dag har vænnet os til at se mildere på, fx løgn, pral, stridslyst, misundelse osv. Gennemgangen rejser spørgsmålet om, hvor ærlige og konsekvente vi er i vores brug af Bibelen.

5. Den kirkelige traditions syn på homoseksualitet

Romerbrevs-teksten (1:26f) – der omtaler kvinder og mænd, der ombytter 'den naturlige omgang med den unaturlige' – blev fra omkring år 100 taget til indtægt for en naturtænkning, der erklærede alt, hvad der er 'imod naturen' for umoralsk. Indflydelsen kom fra de teologer, der var præget af den græske kultur, hvor

kirkens vækst begyndte at tiltage. Homoseksualitet er 'imod naturen', fordi menneskenaturens formål er forplantningen, at føde børn. 'Naturen' har indbygget et formål, som homoseksuel kærlighed krænker.

Efter kristendommen blev statsreligion i Det romerske Rige (i løbet af 300-tallet), smeltede kirkens etik og græsk-romersk kultur sammen til en enhed. Kejser Justinian tolkede i det 6. århundrede homoseksualitet som Guds straf over folket. Kejseren så i de 'djævelske tilbøjeligheder' – når 'visse mænd' hengiver sig til skammelige lyster 'imod naturen' – en fare for offentligheden, da Gud kunne finde på at hævne sig ved at nedkalde 'hungersnød, jordskælv og pest' over hele riget.

Justinians lovsamling (fra 529) indførte derfor forbud mod alle former for homoseksuel udfoldelse, der nu skulle straffes med døden på bålet. Hans lovgivning fik indflydelse både på de kirkelige og borgerlige love. Kejserens opfattelse dannede mønster for senere lovgivning i Europa – lige indtil Hitlers dekret fra 1936, der fordømte homoseksualitet som 'et symptom på degeneration, der vil kunne ødelægge vores race'.

Dommen over homoseksualitet fik altså en række forskellige udtryk gennem århundrederne. Først dømtes homoseksualitet som hedenskab (allerede i de bibelske skrifter), dernæst som unatur (da kristentroen kommer under indflydelse af græsk tankegang), senere som kætteri (ifølge kejser Justinians lovsamling) – og op gennem århundrederne blev homoseksualitet opfattet som en større eller mindre fare for staten.

5.1. Den romersk-katolske tradition

Denne 'natur-tænkning' er indtil i dag grundlaget for Den romersk-katolske Kirkes officielle opfattelse af homoseksualitet. Således har den katolske tradition – fra dens tolkning af Paulus over Thomas Aquinas (den største middelalderteolog i den romersk-katolske tradition) frem til 2. Vatikankoncil (1962-65) med dets *Erklæring om sexualmoral* – bedømt alle homoseksuelle handlinger som på én gang unaturlige og syndige.

Vatikan-dokumentet skelner mellem 1) homoseksuelle, hvis tilbøjelighed skyldes en forkert opdragelse, manglende seksuel udvikling, vane, dårligt eksempel eller lignende årsager, og som er forbigående eller i det mindste ikke uhelbredelig; og 2) homoseksuelle, der definitivt er således på grund af en slags medfødt instinkt eller et abnormt særpræg, der bedømmes som uhelbredelig. Den sidstnævnte kategori 'må behandles med forståelse og støttes i håbet om at overvinde deres personlige vanskeligheder og deres manglende evne til at tilpasse sig samfundet'. Men der er intet grundlag for at retfærdiggøre deres handlinger: 'Homoseksuelle handlinger er ifølge deres væsen en uorden og kan i intet tilfælde accepteres'. Begrundelsen er, at seksualiteten mellem mennesker af samme køn ikke tjener slægtens videreførelse.

5.2. Den protestantiske tradition

På reformationstiden gik Martin Luther en anden vej end Den romersk-katolske Kirke, når det gælder synet på ægteskabet. For Luther var dette ikke et sakramente, men derimod en orden, der hørte skabelsen til. Det betød for Luther, at ægteskabet skulle indgås uden kirkens medvirken – i dag ville vi kalde Luthers syn på ægteskabet for 'et borgerligt anliggende'. Når det gælder synet på homoseksualitet, tænkte Luther og de øvrige reformatorer på samme måde herom som Den romersk-katolske Kirke.

I dag tænker de fleste protestantiske teologer anderledes om natur-begrebet, end de fleste katolikker gør. Det 'naturlige' kan ikke opfattes slet og ret som 'god moral'. Det 'naturlige' er ikke ubetinget 'det etisk

gode'. Hvis det forholder sig sådan, ville drab og voldtægt, tyveri og løgnagtighed være moralsk forsvarligt. Den slags ligger lige så meget 'i naturen', som kærlighed og hensyntagen gør. Moral må derimod begrundes i menneskers vision af, hvad 'det gode liv' indebærer. I kristentroen har dette primært at gøre med, hvad Jesus forkyndte om Guds rige. Den protestantiske etik går altså bag om den periode, hvor den græske indflydelse med 'natur'-etikken har gjort sig gældende, når den kristne etiks grundlag skal findes. De fleste protestantiske teologer, der arbejder med bibelsk etik, begynder i Det nye Testamente, hvor Jesu budskab og praksis udgør centrum.

5.3. Den baptistiske tradition

De reformatoriske døbere – anabaptisterne – var hverken katolikker eller protestanter, når de redegjorde for deres syn på ægteskabet. Ægteskabet hørte for de fleste af dem til troens sfære, og det var derfor et anliggende for menigheden, men uden at være et sakramente. Men deres syn på ægteskabet gik i flere retninger, fordi der blandt de forskellige grupper af anabaptister var indbyrdes forskelle i bibelsyn og bibelbrug. Hvis begge ægtefæller blev døbt, opstod der ingen problemer. Men det kunne ende med skilsmisse, hvis kun den ene part i et ægteskab blev døbt som 'anabaptist', fordi Paulus' vejledning blev bogstaveligt efterfulgt: 'Vil den ikke-troende ægtefælle skilles, så lad det ske' (1. Kor. 7,15). Lydigheden mod Kristus stod altså over det allerede afgivne løfte om troskab imod ægtefællen, hvis denne ønskede at skille sig fra den 'gen-døbte'. I andre dele af døberbevægelsen endte det helt anderledes – med polygami, fordi Det gamle Testaments tekster fik den største opmærksomhed. – Når det gælder homoseksualitet, tyder intet på, at anabaptisterne handlede anderledes end andre kristne på reformationstiden og i århundrederne derefter.

5.4. Sammenfatning

Synet på homoseksuelle blev op gennem kirkens historie bestemt af Justinians lovsamling. Den eneste mulige samlivsform, der blev accepteret i de kirkelige traditioner, var ægteskabet mellem mand og kvinde. Efter reformationen fandtes der imidlertid flere tolkninger af, hvordan et ægteskab bør opfattes teologisk.

6. Registreret partnerskab – i kirkeligt regi med civilretlig gyldighed?

I dette afsnit vil vi gøre rede for de nuværende muligheder, som to af samme køn har, når det drejer sig om at indgå i et registreret partnerskab. Vi vil også inddrage de muligheder, som drøftes netop nu, når det gælder kirkernes – herunder BaptistKirkens – evt. medvirken ved indgåelse af et homofilt partnerskab.

6.1. Vielse, velsignelse og registreret partnerskab

Forskelle og ligheder mellem ægteskab og registreret partnerskab kan belyses på denne måde:

(se næste side)

Vielse	Velsignelse	Registreret partnerskab
Vielse har juridisk gyldighed. En vielse kan foregå på rådhuset og i de kirker, der er godkendt som vielsesmyndighed. En vielse på rådhuset kaldes 'borgerlig' og foretages af en embedsmand, mens præsten står for den 'kirkelige' vielse, hvor mindst én af partnerne skal være medlem af den kirke, hvor vielsen foretages. To personer af samme køn kan i dag vies på rådhuset, men ikke i kirken. Traditionelt set opfattes den kirkelige vielse som indgåelse af ægteskab.	Velsignelse er en kirkelig markering for par, som allerede er viet på rådhuset. Det er i dag muligt for registrerede par at blive velsignet i Folkekirken i 6 ud af de 10 stifter samt på Grønland. Gudstjenesten forløber næsten som den kirkelige vielse med salmer, bøn, tale og velsignelse, men vielsesritualets første spørgsmål udelades: 'Vil du tage NN, som hos dig står, til din ægtehustru /ægteemand?', da spørgsmålet allerede er besvaret på rådhuset.	Ifølge lovforslaget (januar 2012) ophæves lov om registreret partnerskab. I stedet foreslår regeringen, at ægteskabsloven skal finde 'anvendelse på ægteskab mellem to personer af forskelligt køn og mellem to personer af samme køn'. Begge former for ægteskab skal kunne indgås enten i Folkekirken eller i anerkendte og godkendte trossamfund, såfremt disse ønsker det.

6.2. Trekløver-modellen

Som 'anerkendt trossamfund' har BaptistKirken – i lighed med andre kirker og trossamfund – siden 1952 haft bemyndigelse til at fortage kirkelig vielse med borgerlig gyldighed. Den danske praksis på dette felt kaldes for en 'trekløvermodel', fordi borgerne kan vælge mellem én af tre måder, når det gælder vielse med borgerlig gyldighed. En sådan vielse kan finde sted på borgmeterkontoret som 'borgerlig vielse', i Folkekirken som 'kirkelig vielse' og ligeledes som 'kirkelig vielse' i en række andre trossamfund – herunder BaptistKirken.

Med det fremlagte lovforslag, hvorved ægteskabsloven ændres som anført overfor, bliver denne trekløvermodel fastholdt. Det fremgår af kommentarerne til lovforslaget: 'Reglerne i ægteskabsloven om vielse af to personer af samme køn vil finde tilsvarende anvendelse på vielse i anerkendte og godkendte trossamfund. Herudover er adgangen til vielse i disse trossamfund ikke reguleret ved lov. For disse trossamfund vil ændringen betyde, at det vil være op til det enkelte trossamfund at bestemme, om to personer af samme køn kan indgå ægteskab i trossamfundet'.

6.3. En-vejs-modellen

Som baptister har vi flere gange peget på en 'en-vejs-model' for alle – at vielse bør være en borgerlig handling, der finder sted på borgmesterkontoret. Vi tilkendegav senest dette synspunkt via en resolution, der blev vedtaget på årsmødet i 1999, da grundloven fejrede 150-års jubilæum. Efter en borgerlig vielse skal det naturligvis være op til brudeparret, om de ønsker en kirkelig velsignelse af deres ægteskab. I givet fald vil det være naturligt at markere dette ved en festlig bryllupsgudstjeneste. Dette betyder, at alle kirker – inklusiv Folkekirken – og trossamfund giver afkald på vielsesmyndigheden.

For baptister må det være en glæde at se, at dette synspunkt nu vinder gehør. I den løbende samtale om registreret partnerskab har flere af Folkekirken toneangivende aktører været talsmand for en sådan adskillelse af ægteskab som 'et civilt anliggende' og dets fejring med velsignelse som 'en kirkelig handling'.

Først når denne mulighed kommer til at foreligge, er der skabt klarhed i forholdet mellem stat og kirke på dette område. Men det betyder ikke, at vi hermed er fritaget for at forholde os til en evt. velsignelse af to af samme køn, hvis de ønsker Guds velsignelse over deres samliv.

6.4. Sammenfatning

Den nuværende etiske diskussion om vielse af homoseksuelle kunne forenkles, hvis den danske lovgivning adskilte den borgerlige handling – der har juridisk gyldighed og finder sted på borgmesterkontoret – fra parrets fejring af deres samliv ved en gudstjeneste i den kirke, hvor de hører hjemme. Det skulle naturligvis gælde for alle, både ved indgåelse af ægteskab og ved indgåelse af registreret partnerskab. Herefter ville vi som menigheder skulle forholde os til det etiske spørgsmål om kirkelig velsignelse af et homofilt samliv.

7. Guds velsignelse og registreret partnerskab

I dette afsnit vil vi prøve at indkredse, hvad velsignelse betyder i bibelsk sammenhæng. Herpå vil vi drøfte, om Guds velsignelse kan formidles til et registreret partnerskab, hvor to af samme køn ønsker velsignelsen lyst over deres samliv.

7.1. Hvad indebærer Guds velsignelse?

Begrebet 'at velsigne' og 'velsignelse' er en central handling gennem hele den bibelske fortælling. På hebraisk omfatter ordet selve handlingen og den kraft, glæde, fryd og fornøjelse, som velsignelsen fører med sig. Det samme ord bruges om Gud, der 'velsigner' sit skaberværk, herunder mennesker, og om mennesker, når vi 'lovpriser' Gud. I daglig tale var det således Gud, der skulle være genstand for vores velsignelse. Men denne oprindelige betydning forskubbes hurtigt – fra at velsigne Gud for brødet, beder vi om, at Gud vil velsigne brødet. Vi gør altså Gud til subjekt, når det gælder 'at velsigne' os og alt vort!

I Det nye Testamente knyttes velsignelsen til Guds rige, som Jesus forkynder og bringer i spil hos os. Det fremgår tydeligt af Jesu bjergprædiken. Her siger Jesus, at alle, der på den ene eller anden måde er marginaliserede, er 'salige', dvs. velsignede – ikke på grund af deres vanskelige kår, men fordi Guds rige fra nu af er deres mulighed (Matt 5,3ff). Og alle, der er optaget af Guds riges kvaliteter (fred, glæde, retfærd), bringer Guds riges velsignelse til andre (Matt 5,6ff). Paulus slår i samme perspektiv fast, at evangeliet om frelsen, som han vil bringe til verdens ende, består i 'Kristi velsignelse i hele dens fylde' (Rom 15,29).

Jesu liv, der altså består i at sætte Guds velsignelse i omløb i denne verden, bliver selvfølgelig normativ for hans efterfølgere. Som kristne skal vi derfor imødegå ondskab i enhver form med velsignelse (Luk 6,28). Når vi tager os af mennesker i al slags nød, bliver velsignelsen omformet til handlinger, der værner det gode liv. Og disciple, der lever på denne måde, kalder Jesus for 'min Fars velsignede' (Matt 25,34).

Den velsignelse, som et menneske udtaler over et andet menneske, har normalt form af en bøn eller et ønske, der peger på Gud som den, fra hvem den egentlige velsignelse udgår. Skønt det er mennesker, der lægger røst til velsignelsen, er det dybest set Gud, der velsigner. Velsignelsen er altså vores bøn om, at Guds riges kræfter (fred, glæde, lykke) bliver til virkelighed for den, der velsignes – så Guds godhed derved

spredes. Guds velsignelse følges altid af forventningen om, at de, der velsignes, selv bliver til velsignelse for andre (1 Mos 12,1-3). At modtage Guds velsignelse betyder altså ikke en godkendelse af det liv, vi har valgt at leve. Velsignelsen er en bøn om, at Guds vilje må ske i og omkring os, så Guds riges kræfter sættes i omløb, hvor vi færdes.

7.2. Velsignelse og kirkelige handlinger

Enhver gudstjeneste slutter normalt med, at 'velsignelsen lyses', dvs. at gudstjenestens leder citerer den aronitiske (4 Mos 6,24-26), den apostolske (2 Kor 13:13) eller en tilsvarende velsignelse. Meningen er, at Guds folk nu sendes bort for 'at sige og gøre det gode' – efter selv at have modtaget Guds velsignelse.

Ved særlige begivenheder i menneskers liv og tjeneste for Gud – ved barnevelsignelse, ved dåb og ved bryllup, ved indvielse til forskellige former for tjenester og ved forbøn i forbindelse med sygdom – kan de nævnte velsignelser også komme i brug. Perspektivet er overalt det samme: Et ønske om, at Guds riges virkelighed (fred, glæde, frelse) må modtages, så den eller de velsignede vil fremme 'alt det gode', de netop selv har modtaget.

I nogle tilfælde ledsages velsignelsen af berøring – den finder sted 'ved håndspåleggelse'. 'At lægge hænder på' har bibelsk oprindelse, og Jesus brugte denne handling i forbindelse med velsignelse af børnene (Mark 10,16) og ved helbredelser (Mark 5,23). Her knyttes handlingen sammen med Guds riges komme og Jesu løfte om frelse. I Apostlenes Gerninger er den udtryk for formidling af Helligåndens kraft (8,17; 19,6). Guds gaver rækkes her til den enkelte – som velsignelse, genoprettelse og som udrustning til tjeneste. Den eller de, der velsignes, står personligt frem. Håndspåleggelsen signalerer, at 'nu gælder det dig!' Velsignelsens perspektiv forrykkes altså ikke, men velsignelsen får konkret 'ansigt', den personificeres.

Der er intet udsagn i NT om, at velsignelsen – med eller uden håndspåleggelse – hørte til blandt de første kristne i forbindelse med ægteskab. Men vi véd fra de sparsomme oplysninger, som vi har om brylluppet i Det gamle Testamente, at det var skik og brug, at brudeparret i løbet af bryllupsfesten blev hilst med Guds velsignelse, der var udtryk for ønsket om, at deres ægteskab måtte blive frugtbar (1 Mos 1,28; 24,60; Ruth 4,11-12). Det er givetvis denne bryllupsskik, der har knyttet både velsignelse og håndspåleggelse til vielsen blandt de første kristne – hvis det skete.

7.3. Velsignelse og registreret partnerskab

Når det gælder spørgsmålet om kirkelig velsignelse af registreret partnerskab bliver det kompliceret af to forhold. Dels er der uenighed (som ovenfor beskrevet) om, hvordan homoseksualitet etisk set skal vurderes. Dels er der teologisk uklarhed om, hvad en 'kirkelig velsignelse' indebærer. Det er næppe til at komme udenom, at begrebet 'kirkelig velsignelse' opfattes som noget i retning af kirkens 'billigelse' af den implicerede samlivsform.

Hvis homoseksualitet er *et udtryk for synd*, giver det ingen mening at velsigne et registreret partnerskab. Hertil kommer, at teologer med denne opfattelse, definerer velsignelsen – når der er tale om velsignelse i forbindelse med et ægteskab – snævrere end vi gjorde ovenfor. I forbindelse med vielse består velsignelsen i en forkyndelse af, at alene ægteskabet mellem mand og kvinde er udtryk for 'Guds ordning' fra skabelsen.

Parret, der vies i kirken, mødes af Guds velsignelse i form af en forkyndelse af, at det fællesskab, de går ind i, har Guds ord og vilje for sig og dermed er hans velsignede orden. Dernæst består velsignelsen tydeligt nok i en forbøn for ægteparret. Det er vigtigt at bemærke, at der ikke bedes for de to ægtefæller som ægtepar og egentlig ikke for deres kærlighed. Det er ikke kærligheden mellem de to, der er genstand for velsignelse, men snarere selve ægteskabet som Guds orden. I ritualet velsignes ordningen, mens der formaner til kærligheden. Ægteskabet er i skabelsen udnævnt til at være samlivsform for mand og kvinde og rammen om familiedannelsen. Det er denne orden og 'funktion', der bliver velsignet, og den kan ikke flyttes til en anden samlivsform, der kun har nogle lighedspunkter med ægteskabet. – Sådant argumenterer en luthersk forståelse af, at ægteskabet er en orden, der er indstiftet af Gud for mand og kvinde i skabelsen – og homoseksualitet opfattes som følge heraf som en samlivsform, der ikke er gudvelbehagelig.

Ser vi derimod homoseksualitet som *udtryk for et livsvilkår*, kan Guds velsignelse blive en mulighed for registrerede par. I så fald kan det lade sig gøre at fastholde det brede perspektiv, vi udfoldede ovenfor. Velsignelsen bliver et ønske om Guds kraft over parrets samliv, herunder seksualiteten, og den bliver en forbøn om, at kærlighed, troskab, glæde og livsmod må præge deres monogame forhold. At dette også er meningen med velsignelsen over et heteroseksuelt par, siger sig selv. Den eneste forskel på de to former for samliv bliver, at Guds velsignelse af et par af samme køn naturligvis ikke kan inkludere slægtens videreførelse som en mulighed. Men slægtens videreførelse er ikke den primære 'funktion', der står i forgrunden, hvor Guds velsignelse formidles med henblik på at tjene andre i kærlighed. Det var den heller ikke hos Jesus, hvor velsignelsen – som vi så ovenfor – bestod i at sætte Guds riges kræfter i omløb.

At være '*skabt i Guds billede*' er ikke en statisk 'skabelsesorden' for 'mand og kvinde'. I lyset af Det nye Testaments forståelse af 'Guds billede' bliver der tale om en dynamisk proces. Kristne – også homofile kristne – kaldes til at blive ligedannet med 'Guds billede', der er Kristus' (2. Kor. 4,4 og Rom. 8,29). I denne proces står seksualiteten ikke i centrum, lige så lidt som den stod i centrum af Jesu liv. Jesus var ikke sex-fikseret. I stedet relativerede han enhver form for kønsfiksering (se Markus 3,35 og Lukas 11,28), hvor mennesker fulgte ham og blev hans disciple. Forestillingen i Det nye Testamente om Jesus som 'Guds billede' leverer altså en kritisk kommentar til forsøg på udelukkende at forstå mennesket som 'skabt i Guds billede' ud fra dets køn og seksualitet. Når 'Guds velsignelse' lyses i dette perspektiv, drejer det sig for såvel hetero- som for homo-seksuelle par om at blive i stand til at fremme Guds rige.

7.4. Til overvejelse

Betyder det, at kirken kan sidestille det registrerede partnerskab med ægteskabet, når det drejer sig om at formidle Guds velsignelse? Det er det spørgsmål, vi skal drøfte, fordi homofile par – på baggrund af deres beslutning om at leve i et varigt og forpligtende forhold – kommer til os med spørgsmålet, om vi vil bede om Guds velsignelse over deres liv 'til alt godt'.

I Folkekirken drøftes det indgående, om kirken kan bruge det samme ritual ved vielse af homofile som ved brylluppet mellem mand og kvinde. Biskopperne har lovet Ministeren for Ligestilling og Kirke, Manu Sareen, at udarbejde et egnet ritual, hvis den nævnte lov vedtages i Folketinget. For baptister har ritualer aldrig stået i centrum af kristenlivet. Vigtigere end ritual-spørgsmålet er naturligvis bønnen om Guds velsignelse – og den er under alle forhold den samme, så sandt den kommer fra den ene og samme Gud.

7.5. Sammenfatning

Vi så ovenfor, at Guds velsignelse formidles ved bønnen om, at Guds riges kræfter (fred, glæde, lykke) må komme den eller dem, der velsignes, til gode. Nogle hævder, at dette brede perspektiv indsnævres, når velsignelsen bruges i forbindelse med vielse. Her gælder velsignelsen nemlig Guds ordning, der består i, at mand og kvinde forenes med henblik på slægtens videreførelse. Velsignelsen kan derfor ikke tages i brug ved indgåelse af registreret partnerskab. Andre fastholder det brede perspektiv, og hævder, at hvis Guds velsignelse er forbøn om, at kærlighed, troskab og glæde må præge menneskers samliv, så kan den tillige anvendes i forbindelse med stiftelsen af et monogamt forhold, hvor to kristne af samme køn ønsker dette.

8. Hvordan bør vi som menighed forholde os til homoseksuelle?

Hidtil har vi arbejdet med homoseksualitet som etisk problem. Vi har belyst emnet *aktuelt* og ud fra de *bibelske* skrifter. Vi har også inddraget spørgsmålet om, hvordan vi bør forholde os til *vielse* af homofile og til *velsignelse* af et monogamt homoseksuelt forhold. Vore overvejelser har været præget af en teoretisk tilgang til emnet. Nu nærmer vi os 'det virkelige liv'. Etik handler som allerede sagt i indledningen altid om mennesker – om 'søstre og brødre i Kristus'. Vi skal derfor nu se på homoseksualitet ud fra et *sjælesørgerisk* perspektiv. Men hertil hører også spørgsmålet om, hvad vi forstår ved at være en kristen menighed. Fællesskab spiller en rolle for alle kristne uanset seksuel orientering. Derfor må vi også overveje, hvordan et trosfællesskab, der kalder sig en kristen menighed, bør leve. Vor *menighedsforståelse* er altså også i spil.

8.1. Sjælesørgeriske aspekter

Hvis homoseksualitet er *synd*, hvordan skal vi så forklare de homofile, der ønsker at forsage deres seksuelle orientering – og derfor længe har søgt at bekæmpe den – at de har denne orientering? Hvordan skaber vi rum og omsorg for at møde disse homofile med Jesu kærlighed uden, at de først møder fordømmelse af deres homoseksuelle praksis? Kirkens syn på den homoseksuelle praksis vil i dag oftest blive hørt og opfattet af de homofile som en fordømmelse af dem selv, idet seksualitet i dag er blevet en så stor del af vores personlighed, at det til tider kan være svært at adskille person og seksualitet fra hinanden.

Hvis homoseksualitet er et *livsvilkår*, som nogle mennesker lever med, så har det betydning for, hvordan vi som menigheder bør agere overfor den homoseksuelle. Med livsvilkår menes, at nogle mennesker ganske enkelt er homoseksuelle eller har et homoseksuel anlæg. Forskerne strides, som allerede nævnt, om dette.

Såfremt vi antager, at homoseksualitet er et livsvilkår for nogle, rejser det flere sjælesørgeriske spørgsmål:

- Er det et vilkår, der kan ændres ved guddommelig indgriben, ved forbøn og/eller ved terapi?
- Hvordan forklarer vi homoseksuelle, der erklærer sig for helbredte ved guddommelig indgriben – eller for den sags skyld gennem samtale eller terapi – at homofili også kan være et livsvilkår?
- Hvilken hjælp skal vi anbefale homoseksuelle, der ønsker at blive befriet fra deres homofile orientering?
- Skal vi tolke et sådant ønske som eftergivelse for et sociologisk eller religiøst pres for at passe ind i normen, hvor den bedste hjælp derfor vil være, at de accepterer deres homoseksuelle vilkår? Eller skal menigheden tilbyde støtte og hjælp, så de evt. kan blive fri af deres homoseksuelle orientering?

Sjælesorg har altid været en svær kunst. Men hvis sjælesørgeren og det sociale miljø, hvor lægedom måske kan finde sted – dvs. menigheden – er i tvivl om, hvorvidt homofili bør accepteres som et vilkår, der ikke kan ændres, eller om der skal tilbydes forbøn og terapi med henblik på helbredelse, så bliver opgaven endnu sværere for alle parter. Er det i sidste ende den homofile, der sætter dagsordenen, når der spørges om accept eller hjælp fra sjælesørger og menighed? Eller er det menighedens kvalificerede arbejde med de etiske spørgsmål, der i sidste ende bestemmer, hvordan mødet med den homofile skal gribes an?

8.2. Menighedsforståelse

Vores menighedsforståelse spiller en afgørende rolle for, hvordan vi handler som menighed over for den homoseksuelle. Og det gør det vel at mærke *uafhængigt* af, om vi ud fra de bibelske tekster vurderer den homoseksuelle praksis som synd, der kan helbredes, eller som et vilkår, homofile må leve med.

Som perspektivering af de forskellige menighedsforståelser anvender vi for nemheds skyld den skitse, som *Teologisk Forum* præsenterede på BaptistKirkens Missionskonference 2010. Her beskrives menigheden ved brug af tre billeder – 'Hegnet', 'Brønden' og 'Vejen' (se evt. www.baptistkirken.dk - værktøjskasse, teologi):

- Vi kan bestemme, hvad en kristen menighed er ved at fokusere på periferien – 'Hegnet' – idet vi sætter grænser, der markerer et 'indenfor' og et 'udenfor'. Vi kunne kalde denne opfattelse af menigheden for 'den eksklusive kirke', hvor vi arbejder med menighedspleje og menighedstugt.

- Vi kan også definere menigheden fra dens centrum – 'Brønden' – hvilket betyder, at Kristus favner alle, der ønsker at høre ham til og derfor søger menighedens kilder i forkyndelse og bøn. Vi kunne kalde denne forståelse af menigheden for 'den inklusive kirke', hvor vi primært har fokus på Jesus Kristus som centrum.

- Vi kan endelig vælge at fokusere på vandringen med Kristus – 'Vejen' – hvor vi alle rejser med i den forvisning, at det først er ved vejs ende – i dommen – at vi skal se alting klart. Vi kunne kalde denne menighedsopfattelse for 'den foreløbige kirke', hvor rajgræsset og hveden får lov at vokse side om side.

I nedenstående skemaer søger vi at klarlægge menighedernes muligheder for at handle i omsorg såvel overfor den homoseksuelle og overfor homoseksuelle par, der ønsker en kirkelig markering af deres samliv ved en gudstjeneste, som overfor den resterende del af menigheden. Vandret skal skemaerne læses i lys af de ovennævnte tre metaforer: Hegnet, Brønden og Vejen. Lodret kombineres disse billeder på menigheden med de to mulige tolkninger af homofili, som vi her arbejder med – homoseksuel praksis som synd og homoseksualitet som livsvilkår.

Det giver følgende oversigt – se side 28 og 29:

Menighedens muligheder for at handle, når homoseksuel praksis anses som synd:

	Hegnet	Brønden	Vejen
Homoseksuel praksis anses som synd	<p><i>Velsignelse:</i> Velsignelse vil ikke være mulig.</p> <p><i>Vielse:</i> Vielse vil ikke være mulig.</p> <p><i>Medlemskab:</i> Den praktiserende homoseksuelle kan ikke optages i menigheden. Er der tale om et medlem, må dette udelukkes af menigheden. Hvorvidt personen fortsat kan være med i fællesskabet, kan diskuteres.</p> <p><i>Handling:</i> Menighedstugt, der skal medføre bekendelse af synd og et liv i cølibat eller i et heteroseksuelt forhold. Kirken kan tilbyde forbøn og samtale samt hjælp til terapi.</p> <p><i>Lederansvar:</i> Det vil være utænkeligt, at den homoseksuelle har en lederfunktion.</p>	<p><i>Velsignelse:</i> Velsignelse vil ikke være mulig.</p> <p><i>Vielse:</i> Vielse vil ikke være mulig.</p> <p><i>Medlemskab:</i> Man vil kunne argumentere for, at menigheden vil være det bedste sted for Guds indgriben i den homoseksuelles liv.</p> <p><i>Handling:</i> Fokus på Gud og forventning om Hans indgriben (helbredelse) i den homoseksuelles liv.</p> <p><i>Lederansvar:</i> Ledelsesansvar vil være mindre problematisk, såfremt den homoseksuelle orientering ikke udleveres i praksis.</p>	<p><i>Velsignelse:</i> Velsignelse vil ikke være mulig.</p> <p><i>Vielse:</i> Vielse vil ikke være mulig.</p> <p><i>Medlemskab:</i> Vi er alle syndere på vandringen. Medlemskab er en mulighed.</p> <p><i>Handling:</i> Den homoseksuelle bydes velkommen i rejsefølget og tilbydes fællesskab, forbøn, samtale og terapi. Den homoseksuelle forventes at leve et liv i seksuel afholdenhed.</p> <p><i>Lederansvar:</i> Ledelsesansvar vil være mindre problematisk, såfremt den homoseksuelle orientering ikke udleveres i praksis.</p>

Menighedens muligheder for at handle, når homoseksuel praksis anses som livsvilkår:

	Hegnet	Brønden	Vejen
Homoseksualitet anses som livsvilkår	<p><i>Velsignelse:</i> Velsignelse kan være mulig.</p> <p><i>Vielse:</i> Vielse kan være mulig.</p> <p><i>Medlemskab:</i> Mulig.</p> <p><i>Handling:</i> Fokus vil primært være på den homoseksuelle. Menigheden kan enten hjælpe denne til (a) en eventuel ændring af livsvilkåret, eller (b) at leve med dette vilkår uden en homoseksuel praksis. Men (c) menigheden må værne om den homoseksuelles frihed til selv at vælge sin seksuelle praksis. Det kan indbefatte irrettesættelse af andre, der ser anderledes på det.</p> <p><i>Lederansvar:</i> Ledelsesansvar vil være problematisk i denne situation, da skellet her går mellem, hvorvidt det givne livsvilkår også betyder accept af homoseksuel praksis eller ej.</p>	<p><i>Velsignelse:</i> Velsignelse kan være mulig.</p> <p><i>Vielse:</i> Vielse kan være mulig.</p> <p><i>Medlemskab:</i> Mulig.</p> <p><i>Handling:</i> Fokus på Gud og en forventning om, at Han vil overbevise menigheden om, hvad der er rigtigt og forkert, samt hvilken seksuel praksis der kan accepteres. Menigheden må optræde favnende overfor homoseksuelle, der ønsker at leve med i menighedens liv.</p> <p><i>Lederansvar:</i> Ledelsesansvar vil være mindre problematisk, men også her vil skellet gå mellem, hvorvidt det givne livsvilkår betyder accept af homoseksuel praksis eller ej.</p>	<p><i>Velsignelse:</i> Velsignelse kan være mulig.</p> <p><i>Vielse:</i> Vielse kan være mulig.</p> <p><i>Medlemskab:</i> Mulig.</p> <p><i>Handling:</i> Fokus vil primært være på den fælles vandring. Menigheden fører vedvarende en åben samtale om spørgsmålet. Alt efter fællesskabets vurdering er der mulighed for at støtte den homoseksuelle til enten (a) at ændre sit livsvilkår gennem forbøn, samtale og terapi, (b) at leve afholdende eller (c) at indgå i et monogamt parforhold.</p> <p><i>Lederansvar:</i> Hvis fællesskabet mener, at mulighed (a) eller (b) ovenfor er den acceptable, vil holdningen til eventuelt lederskab være som under Hegnet eller Brønden. Hvis fællesskabet vælger mulighed (c), vil man ikke finde det problematisk, at den homoseksuelle indtager lederfunktioner.</p>

8.3. Medlemskab og lederansvar

I ovenstående skema har vi søgt at beskrive de forskellige holdninger, som vi må forvente at kunne finde blandt baptistmenigheder i Danmark. Når vi også har søgt at sætte de homoseksuelles stilling i relation til begreberne *medlemskab* og *lederansvar*, skyldes det, at vi må forudse forskellige holdninger til præcis dette. For nogle vil det være en vigtig forskel, om menigheden giver plads for, at den homoseksuelle kan deltage i menighedens liv, eller om denne ønsker at blive medlem af menigheden. Hvis et medlem vedgår at være homoseksuel og ikke søger at ændre dette, må det føre til udelukkelse. For andre vil deltagelse i menighedens liv – med eller uden medlemskab – ikke være et problem, mens de måske ville være tøvende overfor at give lederansvar, hvorved den homoseksuelle vil kunne opfattes som rollemodel. Det er sådan, norske baptister har valgt at se på det. Endelig vil der være dem, der er rede til at give både medlemskab og lederansvar til homoseksuelle.

8.4. De homoseksuelle som udfordring til menigheden

Når disse perspektiver er klarlagt, og vi har overvejet, hvilket billede vi bør sammenligne menigheden med, så står den vigtigste udfordring tilbage. Som kristne menigheder kan vi ikke nøjes med et Ja eller Nej, når vi bliver stillet til regnskab for vort syn på homoseksualitet. Homoseksualitet udfordrer os til at tænke på, hvordan vi bør leve som kristne menigheder. Alle mennesker har behov for at høre sammen med andre og have betydning for andre. Ofte taler vi om 'at komme hjem'. Hjem handler om, at der findes andre, der venter *netop mig*, og som savner *mig*, hvis jeg ikke kommer. Det er, hvad vi er skabt til. Og det er et gode, Jesus ville skabe rum for.

Som baptister bør vi spørge os selv, hvilke hjem vi kan tilbyde dem, der ikke formår at skabe traditionelle familier. Den traditionelle kernefamilie med mor, far og børn kan ikke være det eneste alternativ i et samfund, der er fuld af ensomme, af alenemødre og af personer med forskellige seksuelle anlæg. At svare på denne udfordring er meget vigtigere end det teoretiske Ja eller Nej til homoseksuelt samliv. Og det anfægter vores ofte meget veletablerede måde at bygge menighed på. Menighedens opgave er at spejle, at vi gerne ser homoseksuelle og alle andre komme i det kristne fællesskab.

Homoseksualitet stiller altså spørgsmålet om, hvordan vi bør være menigheder. Hvad betyder det i dag at være ven med syndere og toldere? Hvordan skaber vi fællesskaber, der vil hjælpe andre i kontakt med Jesu nærvær og derfor byder ufuldkomne og kæmpende mennesker velkommen? De fleste homoseksuelle er ikke større syndere end andre på grund af deres seksuelle tilbøjelighed. Til trods for dagens retorik om individets frihed og ret, tror vi på, at mange af dem, der kæmper med homoseksualitet, ikke gør det på grund af et valg. Snarere er deres kroppe mærket af, at vi lever i en verden, hvor vi alle på forskellige måder oplever, at verden ikke fungerer, som den var skabt til – eller de lever med et vilkår, de ikke umiddelbart kan ændre, uden at deres identitet forrådes. Spørgsmålet lyder derfor: Hvordan kan vi favne mennesker, som på denne måde er mærket af den verden, vi lever i? Hvor finder vi det fællesskab, som kan bære et marginaliseret menneske ind i livets kærlighedsfulde centrum? Findes det hos os?

Når det gælder menighedens rummelighed og karakter af hjem, må vi spørge os selv, om vi har glemt den indsigt fra Det nye Testamente, at Jesus aldrig dømte synderne, men de retfærdige? Dermed viste han os vores plads. Vores opgave er ikke at dømme mennesker, for at Gud skal benåde dem. Opgaven er at lære lidt af Jesus, elske mennesker og skabe fællesskab med andre – uanset, at de er anderledes end flertallet.

Hvis vi anser homoseksualitet som synd, fører ovennævnte argumentation ikke nødvendigvis til accept af homoseksuel praksis. Her vil vi med baggrund i fx Jesu ord til kvinden, der blev grebet i ægteskabsbrud – 'Heller ikke jeg fordømmer dig. Gå, og synd ikke mere!' (Joh. 8,1-11) – kunne pege på, at Jesus 1) ikke fordømte kvinden. Til gengæld 2) satte han hende fri og 3) formanede hende til en anden livsstil.

8.5. Andre aspekter, der bør overvejes

Såfremt en menighed skulle overveje vielse eller velsignelse af et homoseksuelt parforhold, er der flere overvejelser, der bør inddrages. Disse overvejelser er ikke af teologisk karakter, men derimod relationelle.

Først gælder det forholdet til de andre menigheder i BaptistKirken – herunder de nye etniske menigheder. Der er ingen tvivl om, at vi på dette område rører ved en følelsesladet debat. Dels fordi den berører både bibelsyn og menighedsforståelse, dels fordi vi har at gøre med opbrud fra en 2.000 år gammel tradition. En beslutning om vielse eller velsignelse af et homoseksuelt forhold vil sandsynligvis skabe store dønninger menighederne imellem i BaptistKirken. Det kan ske mellem danske menigheder, men uroen bliver næppe mindre i forhold til de nye etniske menigheder, der kun har et kort kendskab til dansk kultur og kirkeliv.

Vi har ovenfor set, at der findes forskellige modeller i de skandinaviske baptistkirker, når det gælder at tage beslutning om, hvorvidt de menigheder, der ønsker at foretage en vielse eller velsignelse af homofile par, kan blive i landskirken. De norske baptister besluttede at udelukke en af deres menigheder, mens det svenske baptistsamfund stillede menighederne frit. I en dansk sammenhæng har landskonferencen aldrig udelukket en lokal menighed. Der var stærke kræfter på spil for at det skulle ske i 1984, da den første menighed indførte 'overført medlemskab', men missionskomitéen (ledelsen) afviste at bringe Århus menigheds medlemskab til afstemning, selv om det var muligt ifølge vedtægterne. Den valgte den svenske model og stillede menighederne frit. Samtidigt skabte fællesskabet mulighed for, at de lokale menigheder kunne træffe kvalificerede beslutninger, der afspejlede både bibelsk og sjælesørgerisk refleksion. I tiden efter 1984 har det vist sig at være en klog beslutning. Fællesskabet bestod, og menighederne kunne vælge forskellige modeller for medlemskab – i en sag, der absolut hører til baptismens centrale lærepunkter.

For det andet gælder det forholdet til det økumeniske samarbejde, ikke mindst lokalt. Som vi så ovenfor, når det gælder dansk frikirkeliv, behøver vi en grundig drøftelse, inden lokale menigheder går enegang. I denne sag vil en menighed, der indfører vielse eller velsignelse af et homofilt par, også gå op imod store dele af Folkekirken. Internationalt må vi samtidigt reflektere over, hvad et sådant skridt vil betyde i forhold til de kirker i Burundi og Rwanda, som vi samarbejder med.

8.6. Sammenfatning

Flere aspekter er afgørende for, hvordan vi som kirke bør vælge at handle overfor homoseksuelle. Der er afgjort et sjælesørgerisk perspektiv, hvor det drejer sig om at favne homoseksuelle i fællesskabet. Men hertil kommer forskellige opfattelser af, hvad en menighed er – og hvordan vi i menighederne tager beslutninger, når vi har forskellige syn på etiske spørgsmål. Endvidere kompliceres menighedens valg, når det gælder om at handle overfor homoseksuelle, af, om vi opfatter homofili som synd eller som livsvilkår. Hvis vi mener, det er et livsvilkår, rejser det yderligere spørgsmål: Vil et sådant livsvilkår kunne ændres? Eller kan det med rette udleves i en monogam, homoseksuel praksis? – Foruden alt dette, må vi tillige have

i tanke, at vi står i en lang tradition, som vi i givet fald bryder med. Samtidigt står vi med et mellemkirkeligt hensyn, som vi skal håndtere – overfor andre menigheder i baptistisk regi og overfor kristne kirker, som vi samarbejder med, både her i landet og i international mission.

9. At leve med kvalificeret etisk uenighed

I etikken optræder der et begreb, som på græsk kaldes *adialforon*. Grundbetydningen – 'det, som ikke gør forskel' – peger i retning af det neutrale. Det, der hverken er ondt eller godt, det vil sige en handling, som man hverken bør påbyde eller forbyde ud fra den kristne tro. Begrebet dækker over handlinger, der etisk set er harmløse – traditionelt fx dans og teater. Nogle foreslår, at homoseksualitet kan henregnes til denne kategori. Andre tænker stik modsat. For dem er homoseksualitet en så alvorlig sag, at forskellige syn herpå i sig selv må føre til kirkebrud. Hvor en sådan vej vælges, har vi gjort homoseksualitet til et etisk problem, der får kristne til at gå hvert til sit (*status confessionis* – udtrykket bruges, når der opstår brud på fællesskabet).

9.1. Bibelske påmindelser

Paulus beskriver en strid i menigheden i Rom, som vi – i lys af hans formaning til menigheden – normalt regner til den første kategori, altså et *adialforon* (se Romerbrevet 14,1-15,7). I Paulus' situation drejede det etiske spørgsmål sig om, hvorvidt de kristne i Rom måtte spise svinekød og drikke vin. Paulus mente, at han her stod overfor et *adialforon* – dvs. en 'mellemting', der burde overlades til den enkeltes skøn. Samtidigt opfordrede han begge parter – 'de svage' og 'de stærke' – til at give afkald på deres mistillid til hinanden. I stedet for skulle de sammen søge Guds rige, der 'består i retfærdighed, fred og glæde i Helligånden. Den, der tjener Kristus sådan, er Gud til behag og bliver agtet af mennesker. Lad os derfor stræbe efter det, der tjener freden og den indbyrdes opbyggelse' (Rom. 14,17-19).

Et af de spørgsmål, Paulus ofte blev stillet overfor, var, hvordan de kristne skulle se på Moseloven og dens mulige bindende karakter over for hedningerne. Paulus afviste, som bekendt, at hedninger skulle lade sig omskære og overholde hele Moseloven. Det er i den forbindelse, han siger, at 'i Kristus Jesus gør det hverken fra eller til, om man er omskåret eller ej, men det gør tro, virksom i kærlighed' (Gal 5,6). Der kan ikke være tvivl om, at for Paulus er det princip, hvorunder alt andet underordner sig, om vi er 'i Kristus' og om troen er 'virksom i kærlighed'. Det afgørende er ikke vores menneskelige status, om vi er jøde eller græker, mand eller kvinde, træl eller fri (Gal. 3,28). Er det muligt for os i dag at anskue homoseksualitet på samme måde? At det afgørende ikke er vores menneskelige status – herunder vores seksualitet – men om vi er 'i Kristus', om vores tro er 'virksom i kærlighed'? At seksualiteten med andre ord er et *adialforon*?

Når det drejer sig om homoseksualitet, er problemet ofte det stik modsatte, nemlig at kristne langt snarere betragter homofili som et spørgsmål, hvormed troen står eller falder (*status confessionis*) – altså et emne, der let fører til kirkebrud. Hvis det sker, handler vi uklogt – og ikke efter Paulus' vejledning til menigheden i Rom (se ovenfor). Men heller ikke efter hans formaning til de ivrige i menigheden i Korinth, hvor en gruppe var parat til at dømme Paulus ude – dvs. fradømme ham den kristne tro. Det er i den situation han siger: 'Den, der bedømmer mig, er Herren. Fæld derfor ikke dom før tiden, før Herren kommer. Han skal bringe for lyset, hvad der er skjult i mørket, og åbenbare, hvad hjerterne vil. Og da skal enhver få sin ros af Gud' (1. Kor. 4,5). At fælde for hurtige og drastiske domme over andres tro og livsførelse er en fælde, vi let falder i.

9.2. Fælles tro, flere etiske holdninger

Hvis det ikke er muligt for os at henregne homoseksualitet under 'adiafora', og hvis vi heller ikke mener, at vi står overfor et etisk spørgsmål, der absolut kræver kirkebrud, så må det være muligt at leve med en kvalificeret 'etisk uenighed' i samme menighed og kirkesamfund. Hvordan opbygger vi et trosfællesskab, hvor vi af gode grunde bør leve med flere etiske holdninger – i respekt for og med kærlighed til hinanden?

Gensidig respekt forudsætter enighed om nogle grundlæggende normer. Bl.a. må kirken ikke bidrage til, at marginaliserede grupper i samfundet undertrykkes; det viser Jesu omgang med udstødte med al mulig tydelighed. Når det gælder seksuelt samliv, må der være enighed mellem os om, at det bør bære præg af personligt fællesskab, livslang troskab – dvs. afvisning af skiftende seksuelle partnere – samt ansvarlighed.

Blandt fælles normer hører også, at menneskers seksualitet primært kommer til udtryk i forholdet mellem mand og kvinde med henblik på slægtens videreførelse. Ægteskabet er altså den samlivsform, som kristne generelt skal slå vagt om, uden at det underkendes, at seksualiteten også er skabt med henblik på glæde i parforhold og samliv.

Det afgørende spørgsmål, som tilspidses her, lyder: Kan og bør vi adskille seksualitet og kærlighed? Dette *etiske* spørgsmål må vi besvare, inden vi kan tage stilling til homofile vielser eller velsignelse af homofile par. Som så meget andet kan også seksualiteten bruges og misbruges. Den kan udfoldes hensynsløst på andres bekostning. Men den kan også tjene til gensidig glæde. Kan det også gælde for homofile, der deler ønsket – med heterofile medkristne – om at leve i monogam troskab?

9.3. Sammenfatning

Nogle betragter spørgsmålet om homoseksualitet som et *adiaforon*, dvs. et spørgsmål, der ikke er afgørende for troen. Andre betragter det som et spørgsmål om *status confessionis*, dvs. et fundamentalt spørgsmål, som umuliggør fællesskab mellem dem, der måtte acceptere, at homoseksuelle kan udleve deres seksualitet i monogame forhold, og dem, der ikke accepterer det. Mens vi i menighederne må gøre op med os selv, hvordan vi ser på dette, bør vi iagttage Paulus' ord om ikke at fælde for hurtige og drastiske domme over andres tro og livsførelse.

10. Spørgsmål til gruppesamtale i menigheden

I dette arbejde har vi stillet en række spørgsmål til overvejelse på forskellige steder i teksten. Det er vores tanke, at disse spørgsmål gerne må drøftes i den sammenhæng, de er anført – og i lys af den problematik, der hører afsnittet til.

Her vil vi afslutte med at rejse det principielle *etiske* spørgsmål om homoseksuelt samliv – efterfulgt af det *liturgiske* spørgsmål om muligheden af at vie to af samme køn med brug af velsignelsen.

I en analyse hos den svenske etiker Göran Bexell af holdningen til homoseksualitet blandt kristne opstiller han fire *etisk* mulige standpunkter:

Til danske baptistmenigheder – om homoseksuelles plads i menigheden

Oplæg til samtale i de lokale menigheder om et aktuelt etisk problem – Teologisk Forum, 2012

- 1) Det er etisk forkert både at være homoseksuel og at praktisere homoseksualitet.
- 2) Det er etisk acceptabelt, og det respekteres, at en person er homoseksuel, men det anses for etisk uacceptabelt at udøve sin homoseksualitet.
- 3) Det er etisk acceptabelt, at en person er homoseksuel og udøver sin seksualitet – forudsat, at der gælder de samme normer om troskab og kærlighed som i et heteroseksuelt forhold.
- 4) Det er etisk acceptabelt, at en person er homoseksuel og udøver sin seksualitet – også uden, at de nævnte normer om troskab og kærlighed efterleves.

I samtalen om disse standpunkter må vi i menighederne indkredse de muligheder, som vi mener, falder indenfor en *nutidig kristen etik*. Er det ét eller flere af de givne standpunkter, der skal være gældende i jeres menighed? Hvad betyder dette svar for jeres egen selvforståelse, når det gælder at være menighed?

Når vi er afklarede på det *etiske spørgsmål*, vil det stå klart, om det er muligt for os at forholde os til det *liturgiske spørgsmål* – om vi som menighed kan medvirke til vielse af homofile (hvis det bliver en mulighed), eller velsigne et par af samme køn i en gudstjeneste. De to svar, der her foreligger som muligheder, følger af de to grundlæggede forskellige syn på homoseksualitet, vi har tegnet i dette papir:

- a) Hvis homoseksuel praksis i et monogamt forhold i sig selv tolkes som udtryk for 'synd, der skal forsages', så er en kirkelig velsignelse af et sådant forhold naturligvis ikke muligt (se punkt 1 og 2 ovenfor).
- b) Hvis homoseksuel praksis i et monogamt forhold tolkes som udtryk for 'kærlighed ud fra de givne livsvilkår', så kan en kirkelig velsignelse af et sådant forhold komme på tale (se punkt 3 ovenfor).

Som menigheder vil vi – som allerede anført ovenfor – ganske givet have forskellige synspunkter på det *etiske område*. Og derfor vil vi også have forskellige syn på den *liturgiske udfordring*. I den sammenhæng, hvor vi taler om fællesskabet i BaptistKirken, lyder spørgsmålet derfor til os alle: Kan vi opfatte vore holdninger som forskellige udtryk, der alle kan indeholdes indenfor rammerne af en nutidig kristen etik – altså leve med enhed i mangfoldighed?

Vi overlader nu til menighederne at drøfte disse aktuelle *etiske spørgsmål*. Forud for den diskussion er det principielt ligegyldigt, hvilke synspunkter, der var til stede i arbejdsgruppen *Teologisk Forum*. Men skulle vi blive spurgt, vil vi gerne stå ved, at vores holdninger kan rummes indenfor Bexells 2. og 3. standpunkt. Men der var ikke enighed om, hvorvidt vielse af homofile bør finde sted med velsignelse i menighedens midte.

Teologisk Forum, København, februar 2012.

Jacob Broholm Møller

Lone Møller Hansen

Claus Bækgaard

Ole Lundegaard

Bent Hylleberg

11. Litteraturliste

Denne litteraturliste indeholder kun en del af den litteratur, der har været anvendt af *Teologisk Forum*. I de bøger, vi her nævner, findes der mange andre henvisninger til relevant litteratur. Vi har tillige anvendt en række hjemmesider.

Bexell, Göran: *Kyrkan och Etiken*. Verbum 1992, Stockholm

Bjerg, Svend (red.): *Homoseksualitet moralsk og teologisk*. Anis 1986, Århus

Campolo, Tony & McLaren, Brian: *Adventures in Missing the Point*. Zondervan 2003, Grand Rapids

Campolo, Tony: *Speaking My Mind*. W. Publishing 2004, Nashville, Tennessee

Grenz, Stanley: *Welcoming but not Affirming*. Westminster John Knox Press 1998, Louisville, Kentucky

Grimrud, Ted & Nation, Mark Thiessen: *Reasoning Together*. Herald Press 2008, Pennsylvania

Hays, Richard B.: *The Moral Vision of the New Testament*. T&T Clark 1996, Edinburgh

Homosexualitet och kristen tro. I serien: Tro och Livsstil, Forlaget Libris och Pingst 2005, Örebro

Honoré, Paul: *Fra Moses til nutiden*. Poul Kristensens Forlag 1992, Herning

King, Michael: *Stumbling Toward a Genuine Conversation on Homosexuality*. Cascadia 2007, Pennsylvania

Munch, Morten: Om kirken og homofili – et Oase-dokument, se www.danskoase.dk/index.php?id=1754

Nielsen, K. Busch (m.fl.): *Forkynd evangeliet for al skabningen*. Anis 1996, København

Nissen, Johannes: *Bibel og etik*, Århus Universitetsforlag 2003. Århus.

Sandberg, Agneta (m.fl.): *Den hemlösa sexualiteten. En antologi*. Libris 2001, Örebro

Stassen, Glen & Gushee, David: *Kingdom Ethics*. InterVarsity Press 2003, Illinois

Stott, John R. W.: *Issues Facing Christians Today*. Zondervan 2005, Grand Rapids, Michigan

Taranger, Billy (red.): *Homofili, bibelsk bakgrunn, etiske aspekter*. Det Norske Baptistsamfunn 1995, Stabekk

Valen-Sendstad, Aksel: *Kristen Etik*, Lohses Forlag 1991, Fredericia

Wink, Walter (red.): *Homosexuality and the Christian Faith*. Fortress Press 1999, Minnesota

Kærligheden glæder sig ikke over uretten. Rapport udgivet af 8 kirkelige organisationer, Fredericia 1996

Registreret partnerskab, samliv og velsignelse. Rapport fra et af biskopperne nedsat udvalg, Århus 1997

Folkekirken og registreret partnerskab. Rapport fra udvalg nedsat af kirkeministeren, Kirkeministeriet 2010